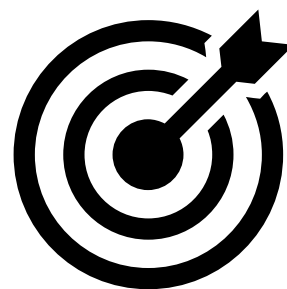

חוברת תוכניות חינוך

כל שמעשיו מרבין מחכמתו, חכמתו מתקימת

רבי חנינא בן דוסא אומר:

כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקימת.

וכל שחכמתו קודמת ליראת חטאו, אין חכמתו מתקימת.

הוא היה אומר, כל שמעשיו מרבין מחכמתו, חכמתו מתקימת.

וכל שחכמתו מרבה ממעשיו, אין חכמתו מתקימת. (אבות, ג, ט)

רבי חנינא מלמד אותנו שני עקרונות חשובים ביחס לחכמה בכדי שלא תישאר תיאורטית בלבד.

1. צריך להיות במצב של ענווה שיש בה "יראת חטא", חשש מהמעשה הלא נכון שיארע על

ידי, מודעות לאפשרות לטעות ולפספס.

2. צריך שהביטוי המעשי של החכמה יהיה מרובה מן העיסוק בחכמה עצמה.

לולי אלו אין החכמה מתקיימת. חשוב לשים לב לניסוח המדויק; כפי הנראה החכמה קיימת אך לא

מתקיימת- היא קיימת במח של מנחה או מחנך אך אין לקיום שלה ערך משמעותי במעשה החינוכי

מפני שאינה באה לידי ביטוי מעשי.

העיסוק בפילוסופיה וחינוך הינו חשוב ומשמעותי אך הוא עשוי להישאר דיון ברומו של עולם ללא

חיבור רלוונטי.

קובץ זה של תכניות חינוך המביאות לידי ביטוי את תפיסת דרך כפר חשוב בכדי שלא נגיע למקומות

של מחשבה שאין עמה מעשה.

בין המחנכים הרבים שיש לנו זכות להנחות, ללמוד וללמד ישנם כאלו אשר מתחברים לתאוריה

ויודעים לעבור ממנה לעולם המעשה. ויש כאלו, יתכן ובשל העבודה עם נוער במצבי סיכון הם הרוב,

אשר רק לאחר התנסות מעשית וצבירת חוויות הצלחה יצליחו להתחבר ולהעמיק בלימוד התפיסה

והתאוריה. בדומה לעיקרון המובא בספר החינוך: "אחר הפעולות יימשכו הלבבות".

קובץ זה מכיל דוגמאות לתכניות-חינוך אשר מביאות לידי ביטוי מיטבי את יישום העקרונות

החינוכיים. אין תכנית חינוך אשר מביאה לידי ביטוי מרכיב אחד בלבד שהרי זה היתרון המשמעותי

של דרך כפר כתפיסת חינוך כוללת. יחד עם זאת בבואנו להוציא אל הפועל תכניות חינוך עלינו

להגדיר מטרה עיקרית ומטרות משניות. לצורך כך מפת הדרכים שלנו מהווה כלי עזר משמעותי

לעיתים להגדיר מטרה ובהתאם לייצר תכנית חינוך, לעתים לקחת תכנית אינטואיטיבית שעושה

טוב ולדייק ולשכלל את הטוב הזה.

שנשכיל באמצעות החוברת הזו להמשיך במסע החינוכי: "לשמוע, ללמוד וללמד לשמור ולעשות".

תוכן עניינים

מרכיב	שם התוכנית	תיאור	קהילה	עמודים
1 ציר הזמן				
עוגנים בעבר	דף מרכיב			2
	יום תרבויות	הקמת דוכנים לאחר תהליך של הכרות של כל חניך עם התרבות ממנה הגיע וייצוג שלה מול הקהילה.	אשדוד + בית הבוגר + ימין אורד	3
	מה הסיפור שלך	פיתוח מטלות כתיבה בשיעור לשון של החניכים על עצמם תוך ביטוי רגשי.	זוהרים	4
	ספר מתכוני עדות	מפגש של החניכים עם הסבים שלהם ויצירה של ספרי מתכונים מעברם, תוך הכנתם בפרוייקט הסיום.	אורט טכנולוגי מרום עכו	5
	ביקורי בית	שילוב ביקורי בית כשגרה בקהילה		6
	דף מרכיב			7
עוגנים בעתיד	חשיפה לאקדמיה	חשיפת התלמידים ללמידה באקדמיה כתמונת עתיד אפשרית.	אורט מח"ט עכו	8
	יום הבוגר	פיתוח מסורת של מפגש שנתי לכלל הבוגרים על מנת לשמר את הקשר בין הבוגרים לכפר, תוך שידור מסר "אתכם לאורך כל הדרך" ופיתוח תמונת עתיד לחניכים.	קציני ים אשדוד	9
	קשר עם בוגרים - פייסבוק בוגרים	יצירת קבוצת פייסבוק שתכלול מספר רב ככל הניתן של בוגרי הקהילה.	ימין אורד	10
	הגעת צוות וחניכים לטקסי בוגרים	במהלך השנה, נציגות של צוות וחניכים יחד, יצאו להשתתף בטקסים של בוגרים - באקדמיה, בצבא, במכינות קדם צבאיות ועוד.	ימין אורד	11
	צעד ראשון לאזרחות	התוכנית מקדמת את למידת האזרחות של החניכים דרך הקשר למשפחתם ותוך חיבור לסמלי המדינה.	אורט יד שפירא	12
	שולחנות מספרים	בוגרים אשר בחרו לחגוג את השבת בכפר הנוער-מחמנים, במהלך הארוחות, לשתף את החניכים באירועי השבוע החולף שלהם בצבא / באזרחות.	-	13
	14 ציר המרחב			
ארץ	דף המרכיב			15
	גינה קהילתית (ירקות ותבלינים)	הקמת גינה שמהווה גאווה יחידה ומפתחת תחושת אחריות אצל התלמידים. תוך הקניית תחושת שייכות וגאווה עם קבלת התוצרים.	אורט יד שפירא	16
	פרוייקט המועדונים	שיפוץ מועדוני הקבוצות תוך שיתופם בתהליך ופיתוח יכולות הובלת פרוייקט.	הדסה נעורים	17
	"אתנחנו" - הפינה שלנו	יצירת מועדון שיחזק את תחושת הבייתיות והשייכות כמקום לביטוי עצמי.	מח"ט אשדוד	18

19-20	-	תחרות צילום בה נדרשו החניכים לצלם את סביבתם, תוך הבטחה לשילוב התמונות בסביבה הפיזית של הקהילה.	תלמידים מצלמים מזווית אחרת	ארץ
21			דף מרכיב	שמיים
22-23	זוהרים	מסע בן 5 ימים ברחבי הארץ, בו יפגשו התלמידים דמויות, אתרים ואירועים בהם אנשים לקחו אחריות והובילו תהליך משמעותי למען עם ישראל.	מסע לאח"י	
24	מח"ט עכו	תכנית חינוכית ניסויית של "דרך כפר" שמטרתה להציע מענה בלתי שגרתי לאתגר- למידה של חניכים מקהילות שונות תוך קידום דדו קיום יהודי- ערבי.	עם- אדם	
25-26	מרום עכו	קידום לימוד השח מט כשיעור בבית הספר ויצירת תחרויות רב גילאיות.	מדברים שח מט	
27	כפר חסידים		בית מדרש חניכים	
מעגלי התיקון				
28				
29			דף המרכיב	תיקון הלב
30	עמל אשדוד	תכנית בת 15 מפגשים של כשעתיים בהם החניכים למדו, תרגלו, יכתבו, שרו קיבלו ליווי צמוד ואימון אישי בכדי למצוא את דרכם כאומן יוצר.	סדנא מוזיקלית יוצרת	
31	נווה הדסה	פיתוח שלוש להקות בכפר הנוער תוך נתינת במה וחוויות הצלחה לחניכים.	להקה בית ספרית	
32	עמל אשדוד	תוכנית בת 7 מפגשים שחשפה קבוצה של תכנים שונים שקשורים בבריאות הגוף, שמירה על הגוף, דימוי גוף יציבה נכונה בניית ביטחון עצמי ומציאת המסלול האישי לך.	המסלול שלך	
33	ברנקו וייס חדרה	הקמת סדנת עבודה בעץ וחומרים נוספים. הסדנה הונחתה על ידי אב הבית ומפגשים נערכו אחרי שעות הלימודים, תוך למידה עיונית ופרקטית.	ידיים טובות	
34	-	אחת לשבוע נפגשה קבוצת חניכים לרכיבת אופני שטח בסביבה הקרובה, ואחת לתקופה יוצאת לרכיבה באזור לא מוכר. הפעילות הועברה ע"י מדריך רכיבה מקצועי שהוא גם פסיכו-תרפיסט.	רכיבת אופניים טיפולית	
35-36	ברנקו וייס חדרה	חשיפת החניכים להכרת ארץ ישראל, התמודדות עם יציאה לשטח וחוויות של עצמאות והצלחה באמצעות טיולים.	סיירת טיולים	
37			דף המרכיב	תיקון עולם
38	קדמה	קבוצת סיירת חסד ייחודית שמאפשרת לחניכים לתת מעצמם בסתר לאחרים.	סיירת סח"י	
39	מח"ט בית שאן	תלמידי קורס קונדיטוריה מכינים מאפים ועוגות ופעם בחודש, הם יוצאים לפנות בוקר לתחנה המרכזית ומקימים תחנת "סע לשלום" לחיילים.	"סע לשלום"- תחנת האכלה לחיילים	
				תיקון עולם

40-41	אלוני יצחק	קיום פעילויות ספורטיביות לאורך השנה יחד עם דיירי מעון כרמל, מתבגרים ובוגרים בעלי פיגור שכלי עם הפרעות התנהגות, תוך לימוד והכנה למפגש.	התנדבות בבית אקשטיין	
42-43	ברנקו וייס חדרה	אימוץ גן מזנח בסביבת החיים של החניכים בשיתוף ההורים.	שיפוץ גן	
44-45	זוהרים	פתיחת זולה בכנרת לטובת המתרחצים.	"גם זו לה' טובה"	
46-47	ימין אורד	איסוף אוכל למשפחות מועטות יכולת.	שולחן ערוך	
48-49	כפר חסידים	בניית סיירת יחמת של פעילות סביבתית.	סיירת ירוקה	
50	פאות השדה			
51			דף המרכיב	קהילה של משמעות
52	טמרה, מח"ט עכו	יצירת מרחב למידה דרך משחקים בין מורים ותלמידים.	משחקיות בדרך כפר	
53-54	ימין אורד	הצוות בוחר יעד שרשור לחניכים ומבצע בו סיור ופעילות תיקון עולם.	ימין אור	
55	-	תוכנית חונכות בין שכבתית.	מדריכים צעירים	
56	-	הקמת עיתון כפר שיתן ביטוי לחניכים.	עיתון כפר/ בית ספר	
57-58	ימין אורד	תוכנית ליווי בין מבוגרים וחניכים.	תכנית מנטוריות	
59			דף מרכיב	ייצוגי שלמות הורית
60-61	בית הערבה	ערב שמבטא את הקשר בין הורים-תלמידים ומורים במבנה של אירוע משמעותי בקהילה.	ערב הורים תלמידים	
62	ברנקו וייס חדרה	יצירת מפגש תלת מימדי עם המחנכים דרך לוח קיר קבוע שמציג את המחנכים.	המורה שלך זה אני	
63	אבן רושד טמרה	דגשים לביקורי בית	ביקורי בית למניעת נשירה	
64	ימין אורד	חשיפת הכפר למשפחות דרך שבת משותפת.	שבת משפחות בכפר	
65			דף המרכיב	דיאלוג
66	טמרה, אומנויות ירושלים	אחת לשבוע 6 תלמידים יצטרפו לארוחת בוקר עם המנהלת בה תתקיים שיחת שיתוף דיאלוגית.	מועדון ארוחת הבוקר	
67	מובילי דרך תשע"ח	יצירת ספסל עליו ייכתבו התירוצים של החניכים ואנשי הצוות שעליהם הם רוצים להתגבר.	ספסל התירוצים	
68	קדמה	יצירת מרחב גישור בו יפתרו סכסוכים בדרך חדשה ודמוקרטית ובה יקחו חלק אנשי הצוות והחניכים.	מרכז גישור	
69			דף המרכיב	מזעור מאפיינים מוסדיים
70			ימי הולדת	
71	אורט אדיבי	חדר שמטרתו יצירת דיאלוג בין אנשי צוות לחניכים.	"החדר הביתי"	

תכניות חינוך ציר הזמן

עוגנים בעבר

חיבור מעצים לעבר האישי ולקהילת המוצא מעניק למתבגרים תודעה של ערך עצמי וכבוד.

"דע מאין באת" (אבות ג, א): "דע" במובן תכיר, תבחר ותתחבר.

על המחנכים לייצר עבור החניכים הזדמנויות:

1. להכיר את עברם
2. להוקיר חלקים מהעבר
3. לבחור את נקודות הכוח
4. להתחבר לנקודות הכוח
5. לחבר את הנקודות לנרטיב שמאפשר לספר את סיפורם האישי ממקום מקדם.

עקרונות הליבה של "עוגנים בעבר":

1. **עבר אישי:** העצמת העבר האישי-משפחתי.
2. **עבר קהילתי-לאומי:** העצמת העבר הקולקטיבי, תרבות המוצא של הקהילה, העם והחברה שאני חי בהם.

3. **תרבות ישראלית רבת-פנים:** כבוד, סובלנות ודיאלוג בין תרבויות שונות.

"יום תרבויות"

מרכיבי תפיסת דרך כפר הבאים לידי ביטוי בתוכנית

מרכיב מרכזי – עוגנים בעבר.

מרכיבים נוספים – תיקון הלב ושמיים.

מטרות התוכנית:

א. חיבור כל תלמיד למקורותיו, למשפחתו למסורת ולמנהגים הייחודיים לתרבות המקור.

ב. התלמידים יכירו את מנהגי העדות השונות התרבות, המוזיקה, הריחות, הצבעים והמאכלים.

ג. הגברת תחושת השייכות והגאווה של רוב התלמידים בהתאם להשתייכותם. מתוך כך, הגברת תחושת השייכות לבי"ס מתוך תחושה שמכירים ומוקירים את תרבות מוצאם.

תיאור התוכנית:

במהלך יום הלימודים ייחשפו התלמידים לתרבויות השונות הן על ידי קירות מדברים שיספרו על התרבות, המנהגים, הערכים והמקורות והן על ידי המוזיקה האופיינית והמאכלים. בנוסף בכל כיתה יבחר תלמיד אחד אשר יביא ויספר לכולם את סיפור משפחתו ושורשיה.

אפשרות נוספת של בית הבוגר: שבוע תרבויות- בדגש על עדות המוצא של החניכים, חידון, פעילות היסטורית על מנהיגים מהעדה. בסיום ערב עם הצגה.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

-קהל יעד- ז-י"ב מתאים לבתי ספר וכפרי נוער.

- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית- רכזים חברתיים, מחנכי כיתות, בנות שירות וש"ש.

שם הקהילה- אשדוד + בית הבוגר + ימין אורד

מה הסיפור שלך

מטרות התוכנית-

- א. חיבור בין התחום הלימודי לתהליך וההתבוננות הפנימית שעוברים החניכים.
- ב. יצירת סיפור – נרטיב -מעצים של התלמיד.
- ג. נתינת תוקף קהילתי לסיפור המעצים של התלמיד.

תקציר התוכנית:

כחלק משיעורי לשון, התלמידים עוברים לימוד ארוך ממושך על תהליך הכתיבה.

כדי שהכתיבה תהיה קרובה ומשמעותית עבורם, קיבלו התלמידים מטלות כתיבה שונות על עצמם. כל כתיבה לוותה בשאלות שעזרו להם לבוא לידי ביטוי בכתיבה ולהפוך את הכתיבה לרגשית. בנוסף, נלמדו בכיתה כללי הכתיבה השונים מסימני פיסוק, פסקאות וסגנון התבטאות. השאלות התמקדו בעצמה ועודדו את היכולת להסתכל על סיפור חייהם ממקום מעצים, בונה, מסוגל ויכול.

הכתיבה בנויה על רעיון הנרטיב שלכל אדם יש סיפור חיים, הסיפור שלי זה **הסיפור שאני מספר לעצמי!** כמה חשוב לתת לסיפור שלנו כח ולקחת ממנו כוחות להמשך. התלמיד ילמד להסתכל על עברו בראיה חיובית ומחברת.

כל מטלות הכתיבה מתחברות יחד לספר אותו התלמיד מקבל בסוף התהליך כמזכרת. הספר כולל את סיפורי החיים של התלמיד, מה הוא לוקח מהסיפור, חוויות הצלחה, דמויות משמעותיות בחייו וכו'.

אחד מתרגילי הכתיבה היוצרת ופיתוח הכתיבה הוא מדרש תמונה. הסיפורים מלווים בתמונות אותם בחרו התלמידים לצלם את עצמם או את סביבתם (חשוב להצטייד במצלמות).

התכנית מסתיימת בערב/מפגש שיא בו מציגים התלמידים את התוצרים לכלל קהילת החינוך, תלמידים, צוות והורים (במידה ואפשר).

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - התאמה לכפר נוער ובית ספר
- עלות משוערת - עלות של כ-1,500 (עלויות הדפסת הספרים ומפגש השיא).
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - סיירת סח"י
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - איש צוות שמוביל את התהליך ושיתוף צוות נוסף במפגש השיא של סיום התכנית.

שם הקהילה - זוהרים

"ספר מתכוני עדות"

מטרות התוכנית:

- א. עוגנים בעבר - חיזוק קשר עם תרבות מוצא.
- ב. יאשה - חיזוק דימוי חיובי של תלמידים בעיני הורים והסבים וההפך.
- ג. עוגנים בעתיד - חלק מלימודי קורס בישול "דן גורמה".

תקציר התוכנית:

משתתפי התוכנית נפגשו עם סבים וסבתות ממשפחתם, ריאינו אותם אודות סיפור עליתם לארץ והגעתם לעיר מגורייהם - עכו ואספו מהם מתכונים של מאכלי עדות מסורתיים. המתכונים אוגדו בספר מתכונים, בסיום הפרויקט בישלו החניכים מתכונים מהספר והזמינו את המשפחות לארוחת מאכלי עדות חגיגית.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - מתאים לקהילות בהן פועלים שיעורים וחוגים לבישול.
- עלות משוערת - עלויות הדפסה תלוי כמות ואיכות הדף.
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - במקרה הזה "דן גורמה", משפחות התלמידים אך ניתן לעבוד עם בתי אבות.

שם הקהילה - אורט טכנולוגי מרום עכו

ביקורי בית

מטרות התוכנית:

- א. חשיפה והכרות עם ביתו, עולמו ומשפחתו של החניך.
- ב. חיזוק הקשר עם החניך.
- ג. חיזוק הקשר של הצוות החינוכי עם משפחת החניך.
- ד. איסוף נתונים שחסרים לנו על החניך.

תקציר התוכנית:

ביקור בית מאפשר לצוות הזדמנות להכיר מימד נוסף בעולמו של החניך. ההזדמנות מועילה ומעצימה לשני הצדדים, אך רק במידה והביקור מתקיים ברגישות, בתבונה ובהסכמה. ישנה אמרה מוכרת- "ביתו של אדם הוא מבצרו". על כן, לפני כל ביקור, חשוב לערוך שיחה מקדימה עם החניך ולבקש את רשותו ורשות משפחתו לערוך ביקור בית. בכדי שהחניכים יערכו בהתאם ויוכלו לעדכן את המשפחה, יש צורך להסביר את חשיבות הביקור ומטרתו, כך שלא ייתפס כמאיים.

זוהי הזדמנות עבורנו להיות אורחים של החניך ומשפחתו ומומלץ להציג צד זה בשיחות המקדימות.

חשוב שנדאג שהביקור לא ישדר תחושת ביקור של עובד רווחה, שבא לבחון את המצב הסוציאקונומי או את טיב היחסים במשפחה, אלא כזה שמטרתו להתארח, להעמיק את ההיכרות ולתת כבוד לחניך ולבני ביתו.

לא כל החניכים ולא כל המשפחות ירצו שנבוא לבקר אותם בבית, מסיבות כאלה ואחרות. כדאי לקחת זאת בחשבון ולחשוב כיצד מגייסים את החניך והמשפחה לקיום הביקור. עם זאת, צריך לזכור שיהיו כאלה שלא נוכל להגיע אליהם ומומלץ לחשוב על דרכים אחרות שיאפשרו את העמקת ההיכרות עם החניך ועם המשפחה, מחוץ למסגרת קהילת החינוך, אם ניתן. פארק בשכונה, בית קפה כדומה.

השילוב בין סדר היום שלנו לסדר היום של החניך ומשפחתו הינו נתון נוסף שיש להתחשב בו לשם הצלחת הביקור. לעיתים כדאי לשריין מראש שתי אופציות למקרה של שינוי תוכניות.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד- כל תלמידי בית הספר.
- עלות משוערת- עלות מאוד נמוכה.
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית- מעורבות גדולה של הצוות.

עוגנים בעתיד

”סגולה מיוחדת היא באדם שאין הוא יכול להתקיים אלא אם כן הוא צופה אל העתיד” (ויקטור פרנקל)

תמונת עתיד רחבה מאורגנת וחיובית מקרינה על התפקוד בהווה.

מתחילת התהליך על המחנכים להתמודד עם:

- החשש מלהיות לבד

- החשש מהלא-ידוע

- היעדר מיומנויות וכישורי חיים להתמודד עם אתגרי החיים

קהילת החינוך תמשיך ללוות את בוגריה. המחנכים ישקיעו בהקניית מיומנויות וכישורי חיים, ובעיקר

בהקניית ידע על העתיד ובהכוונת החניכים ליצירת תמונת עתיד.

עקרונות הליבה של "עוגנים בעתיד":

1. סכמה ציפייתית – תמונת עתיד: הרחבת הידע על ההזדמנויות העומדות בפני

החניך.

2. איתך לאורך כל הדרך: ליווי הבוגרים והנכחה בקרב החניכים בהווה.

3. מיומנויות וכישורי חיים: הקניית כלים ומיומנויות הכוונה והכשרה לקראת העתיד.⁷

חשיפה לאקדמיה (לאן מכאן?)

מטרות התוכנית:

- א. הכרות עם העולם האקדמי – ולימודי ההמשך.
- ב. יצירת תמונת עתיד הכוללת לימודים גבוהים לתלמידי מח"ט.
- ג. הרחבת סל האפשרות לתעסוקה עתידית.

תקציר התוכנית:

במהלך שנות ההתחנכות, התלמידים נחשפים למוסדות אקדמיים במגוון רמות: לימודי תעודה, תואר, בעברית וערבית. החשיפה מובנית ומותאמת גיל. ומטרתה לחשוף את התלמידים למגוון אפשרויות ברמות שונות ועם מקצועות קצה מגוונים.

במסגרת התוכנית התלמידים ביקרו במכללת סחנין, מכללת גליל מערבי, ולמדו בסמינר הקיבוצים. כמו כן נפגשו עם גורמים משמעותיים במקום (אחראית על מכינות אקדמיות, רכזת סטודנטים דוברי ערבית, רכז פרח וכד'). לוחות קיר יתנו המשך מידע רלוונטי לתלמידים

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

קהל יעד - מכיתה י' עד יב' חשיפה רלוונטית בכיתות מלאות. ניתן להוסיף גם חשיפה למקומות עבודה שדורשים לימודים/הכשרה והם לא אקדמיה כמו מד"א, שירותי הצלה ולוחמי האש.

- עלות משוערת – עלות ההסעות למוסדות החינוך.
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - מכללות / מוסדות אקדמיים רלוונטיים.

- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - מורה מלווה שמרכזת את התוכנית. מחנכי כיתות יוצאים עם התלמידים למפגשים. חשובות מאוד פגישות ההכנה והעיבוד למפגשים.

- רצוי כהשלמה לקיים מפגשים עם בוגרי קהילת החינוך שלומדים/למדו במסלולים אליהם נחשפו התלמידים.

שם הקהילה - אורט מח"ט עכו

יום הבוגר

מרכיבי תפיסת דרך כפר הבאים לידי ביטוי בתוכנית

עוגנים בעתיד- תמונת עתיד, "איתך לאורך כל הדרך". קהילה של משמעות

מטרות התוכנית:

- א. יום הבוגר הופך למסורת קבועה ומוכרת לכל באי הכפר.
- ב. התלמידים יפגשו מגוון בחירות של בוגרים שמייצגות מגוון של תמונות עתיד אפשריות.
- ג. התלמידים יפנימו את המסר שהכפר ממשיך ללוות את בוגריו ויקבלו "הוכחה" לאמירה שלנו "איתך לאורך כל הדרך".
- ד. הבוגרים יפנימו את המסר שהכפר הוא בית ורשת ביטחון.

תיאור התוכנית:

פיתוח מסורת של מפגש שנתי לכלל הבוגרים על מנת לשמר את הקשר בין הבוגרים לכפר תוך שידור מסר "אתכם לאורך כל הדרך". מסורת זו מסייעת לחניכים לפתח תמונת עתיד דרך מפגשים עם מגוון רחב של בוגרים מתחומי עיסוק שונים ומגוונים. בתוכנית נזמין את כלל בוגרי הכפר ואת כלל החניכים ואנשי הצוות (כולל צוות עבר). הבוגרים יקבלו תג עם שמם ובנוסף יבצעו רישום לצורך עדכון ספר הבוגרים הממוחשב ויחולקו לקבוצות שיח עם התלמידים. לאחר מכן תתקיים ארוחה ולאחריה מופע אמנותי של תוצרי תלמידים (להקה, חבורת זמר, ריקוד) וטקס בהנחיית חניכים. מרכז הערב יהיה טקס חלוקת מלגות לימודים לבוגרים שלומדים במוסדות השכלה גבוהה. להעמקה - ראו תיק"ק יום הבוגר במאגר הידע דרך כפר.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד- כלל חניכי הכפר/ בית הספר
- עלות משוערת- כ-20,000 ₪
- שותפים אפשריים- בוגרים משנים קודמות, אנשי צוות שעזבו, תאטרון פלייבק, להקה, חבורת זמר.
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית- הצוות החינוכי כולו שותף בהכנת החניכים ליום הבוגר, בהעברת שיעורי מחנך/ פעילויות קבוצתיות הנוגעות בעוגנים בעתיד ומזמנות שיח משמעותי על חלומות/ שאיפות ו/או מידע על הבוגרים שהקבוצה עתידה לפגוש.
- לאחר קבלת הפנים, נערכים מעגלי שיח משותפים של חניכים ובוגרים. בכל מעגל יש לפחות איש צוות אחד שמנחה את השיח בו הבוגרים מספרים על עצמם, על מסלול חייהם, על לימודיהם ועל האתגרים וההתמודדות שלהם. חשוב לאפשר לחניכים זמן לשאילת שאלות ולשיח פתוח.
- טקס חלוקת מלגות- בכל שנה נבחרים מספר בוגרים ממקצועות לימוד שונים שזקוקים ויקבלו מלגה כספית. יש לערוך תהליך מקדים בו בוגרים המעוניינים יכולים להגיש בקשה לקבלת מלגה.
- דבר המנהל/ת מתמקד באמירה הכפרית הכפולה- כלפי הבוגרים וכלפי התלמידים בהווה

אתגרים עיקריים בהפעלת התוכנית:

- הכנת החניכים בצורה שממנפת את ההזדמנות
- איזון ביום עצמו בין מפגש בין הבוגרים לבין עצמם לבין מפגש משמעותי בין בוגרים לחניכים
- ביסוס מקור חיצוני להענקת מלגות- קרן הנצחה של בוגר/ שותף שיירתם לעניין לתווך הארוך.
- שם הקהילה- קציני ים אשדוד

קשר עם בוגרים - פייסבוק בוגרים

מטרות התוכנית:

- א. יצירת רשת קהילתית של בוגרי הקהילה.
- ב. הנכחה של האמירה: 'איתך לאורך כל הדרך'
- ג. שיתוף במידע רלוונטי, מקורות סיוע והזדמנויות שונות בשנים שלאחר סיום הלימודים.

תקציר התוכנית:

יצירת קבוצת פייסבוק שתכלול מספר רב ככל הניתן של בוגרי הקהילה. הפייסבוק יהיה פעיל בתדירות של פרסום אחד לשבוע לפחות. תוכן הפרסום יכלול: שיתוף בחוויות הצלחה של בוגרים, פרסום קורסים מקצועיים, גופים שיוכלו לסייע לבוגרים בשלבים שונים, שיתוף באירועים משמעותיים מחיי קהילת החינוך בהווה והזמנה לשותפות של הבוגרים (יום הבוגר, אירועים קהילתיים, טקסים וכו').

מומלץ לייצר קבוצת פייסבוק ולא דף על מנת שהבוגרים יוכלו לפרסם תכנים בעצמם ולהסתייע בחבריהם. חשוב שהפרסומים יהיו מדוייקים ולא מציפים.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - כלל בוגרי הקהילה.
- עלות משוערת ללא עלות.
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - מרכזי צעירים, מלגות ייעודיות לקבוצת האוכלוסייה, הבוגרים עצמם.
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית: על מנת להזין את הקבוצה בחומרים אקטואליים, על הצוות להכיר את קיום התכנית ולדעת להפנות מידע רלוונטי.

שם הקהילה - ימין אורד

הגעת צוות וחניכים לטקסי בוגרים

מטרות התוכנית:

- א. חיזוק הקהילתיות ורשת תמיכה בבוגרי הקהילה.
- ב. ביטוי מעשי של האמירה: 'איתך לאורך כל הדרך' לחניכים בהווה.
- ג. יצירת תמונת עתיד אופטימית עבור חניכי הקהילה.

תקציר התוכנית:

במהלך השנה, נציגות של צוות וחניכים יחד, יצאו להשתתף בטקסים של בוגרים- באקדמיה, בצבא, במכינות קדם צבאיות, ועוד. רכזת הבוגרים הנמצאת בקשר עם הבוגרים, תנסה לאתר בוגרים אשר מצויים במקומות אותם נרצה לחשוף בפני התלמידים. נרצה להשתמש בטקס כהזדמנות לייצר שיח עם התלמידים על תמונת עתיד ושאיפות ולחשוף אותם לאפשרויות שונות. כדאי לעשות עיבוד/ פעילות המשך לאחר היציאה.

בנוסף, רכזת הבוגרים תאתר בוגרים שנוכחות של צוות וחניכים מהקהילה באירועים משמעותיים בחייהם, יכולה להיות עבורם חיונית ומחזקת- מקרים של בוגרים ללא משפחה או ללא תמיכה משפחתית, בוגרים שצריכים חיזוקים ועוד.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד- התכנית מתאימה לבתי ספר ולכפרי נוער ורלוונטית לכלל החניכים
- עלות משוערת- על מנת לייצר מסורת עם נוכחות משפיעה, כדאי לערוך לפחות 5 יציאות לטקסים במהלך השנה. העלויות יהיו החזרי דלק לאנשי צוות/ הסעות לטקסים וכיבוד/ שי לבוגרים.
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית- רכזת בוגרים, בוגרים, אנשי צוות שנמצאים בקשרים עם בוגרים, חניכים
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית בתחילת שנה כדאי לבקש מהצוות "לסמן" בוגרים שהם בקשר איתם ולהפנות את תשומת הלב של רכזת הבוגרים למקרים רלוונטיים

צעד ראשון לאזרחות

מטרות התוכנית:

- א. הרחבת הידע וההכרות של התלמידים עם סמלי המדינה, צורת המשטר, מעמדו של אזרח במדינה וכדומה.
- ב. חיזוק תחושת השייכות למדינה בקרב התלמידים והבנת משמעות אזרחותם וכן העמקת החיבור ותחושת ההזדהות של התלמידים עם סמלי המדינה ומאפייני המדינה

תקציר התוכנית

התכנית מציגה בפני התלמידים בכיתה י' מושגים של אזרחות, מדינה, סמלי מדינה הקשר בין דתות למדינה, חשיבות המסמך עצמו וכדומה במסגרת שיעורי האזרחות. כחלק מתהליך הלמידה התלמידים מראיינים את הוריהם, חוקרים את עברם המשפחתי וסיפורי חיבור המשפחות למדינה (עליה לארץ, לחימה במלחמות ישראל וכו')

במסגרת התכנית- מתקיים ליווי תהליך הוצאה משותפת של תעודת זהות לתלמידים כולל טיפול אישי של המחנכת באזרחות מול משרד הפנים. שיא התכנית - סיור בת"א במקומות המלווים את הכרזת מדינת ישראל והקמתה. בתום הסיור- אירוע חגיגי של הענקת תעודת הזהות לתלמידים, שי לתלמיד וארוחת צהריים. לאירוע מזמנים צוות בית הספר והורי התלמידים.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - שכבת י'
- עלות משוערת - עיקר העלות היא ביום הסיור בתל אביב ובאירוע החגיגי בסיום. כ-1000-3000 ₪
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - מחנכי כיתות י' שותפים לתהליך העבודה לאורך השנה וכמובן ביום השיא.

שם הקהילה - אורט יד שפירא

שולחנות מספרים

מטרות התוכנית:

א. יצירת סכמה ציפייטית אצל חניכים, תמונת עתיד ועוגנים בעתיד.

ב. ליווי של הבוגרים והעצמתם

ג. יצירת קהילה של משמעות

תקציר התוכנית:

בוגרים אשר בחרו לחגוג את השבת בכפר הנוער - מחזמנים, במהלך הארוחות, לשתף את החניכים באירועי השבוע החולף שלהם בצבא / באזרחות. הבוגרים מספרים לחניכים על ההתמודדויות שלהם - הקשיים, ההתלבטויות, ההצלחות, האכזבות והאתגרים. המפגש הבלתי אמצעי עם בוגר הכפר מסייעת לחניך לייצר לעצמו עוגנים בעתיד - היא מפחיתה במעט את מסך הערפל בכל הקשור לעתידו ומאפשרת פיתוח של סכמה ציפייטית. בנוסף, הישיבה המשותפת עם החניכים, מאפשרת לחניכים לאמץ לעצמם "אחים בוגרים". נוכחות הבוגרים מעצימה את תחושת הקהילה - קהילה כפרית רב גילאית, שהשותפות בה חורגת הרבה מעבר לשנות ההתחנכות הפורמליות.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

קהל יעד - בוגרי כפר הנוער וחניכי כפר הנוער/ פנימיות.

מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית: דרושה הכוונה ותיווך של רכז/ מדריך בוגרים לבוגרים ולחניכים שאליהם יצטרפו הבוגרים בשולחן השבת.

תכניות חינוך

ציר מרחב:

ארץ

”האדם הוא תבנית נוף מולדתו” (שאל טשרניחובסקי)

‘ארץ’ מבטאת את משימתנו ליצירת סביבה פיזית וצבירה ואסתטית, שתבטא ביתיות ושייכות ותנכיח את הערכים שאנו מעוניינים לחנך על פיהם.

הממד הפיזי הנו משאב חינוכי שיש להשתמש בו לצורך הנכחת ערכי הקהילה.

עקרונות הליבה של "ארץ":

1. **אסתטיקה:** סביבת חיים מוקפדת ויפה.
2. **משפחתיות:** עיצוב הסביבה בצורה המחזקת את תחושת המוגנות ומשדרת חום משפחתי.
3. **תכנים:** ערכי היסוד באים לידי ביטוי בעיצוב הסביבה, סביבה מחנכת ומשדרת ערכים.

גינה קהילתית (ירקות ותבלינים)

מטרות התוכנית:

- א. פיתוח תחושת שייכות וגאווה יחידה, עזרים ונעזרים (עבודת צוות ותלמידים) – קהילה של משמעות
- ב. יצירת תודעה אישית של מחויבות ואחריות – תיקון עולם
- ג. יצירת חוויות הצלחה – תיקון הלב

תקציר התוכנית:

הקמת הגינה מהווה גאווה יחידה ומפתחת תחושת אחריות אצל התלמידים. עבודה וטיפול בגינה מקנה לתלמידים אחריות למקום, שייכות וגאווה עם קבלת התוצרים. כמו כן מגבשת את התלמידים. הקמת גינה תהיה בשיתוף של תלמידים, צוות ונציגי חברת נטפים. התלמידים יטפלו בגינה לאורך השנה כחלק מבניית האחריות והשייכות של התלמידים למקום ולביה"ס.

כמו כן, התלמידים ילמדו מושגים מקצועיים בתחום החקלאות והצומח, טיפול במים וחסכון במים, יתנסו בממשקי עבודה עם אנשי מקצוע וייהנו מתוצרים ממשיים של הגינה.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד- מתאים לכל גיל; התאמה לכפר נוער ולבית ספר
- עלות משוערת – עלות גבוהה של הקמה. כדאי ליצור שותפות עם הקהילה/חברה (לדוגמא נטפים)
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית- חברת נטפים (תרומה להקמה)
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית – התכנית מאפשרת הזדמנות לצוות לעבוד יחד עם התלמידים וליצור מרחב של מפגש והזדמנות ליצירת מחנך תלת ממד.

שם הקהילה- אורט יד שפירא

פרויקט המועדונים

מטרות התוכנית:

- א. יצירת שייכות ומעורבות של חניכי הקהילה.
- ב. טיפוח ושיפור המועדוניות יצירת מרחב אסתטי ביתי ומזמין.
- ג. החניכים יחשפו להובלת פרויקט: תכנון, תקציב, קבלת החלטות וביצוע.

תקציר התוכנית-

צוות חשיבה מחליט על אזור בקהילת החינוך אותו רוצים לשפץ. נעורים החליטו על שיפוץ כל המועדונים בכפר הנוער. כל קבוצה קיבלה אחראיות על המועדון שלה. כל קבוצה חולקה ל-4 קבוצות שכל אחת מהן בנתה תכנית איך המועדון צריך להיראות בתוך התקציב הקיים. מדריכי הקבוצות עבדו עם חניכים על התכנית שלהם. לאחר סיום בניית התכניות מתקיים ערב הצגת התכנית בה כל קבוצה מציגה את המודל שלה. בסיום הערב התקיימה הצבעה על הפרוייקט המועדף. את הפרוייקט הנבחר מוציאים לפועל בעזרת מעצב/ת פנים וצוות האחזקה של קהילת החינוך. בסיום התהליך יש וועדה שעוברת בין כל המועדונים ומכריזה על המועדון המנצח אשר מקבל תקציב נוסף לשיפור המועדון. ניתן למנף את התכנית בכך שהחניכים יחליטו מהו האזור אותו משפצים. כמו כן, ניתן להגדיר מדדים נוספים ליישום התכנית כגון- יצירה ירוקה, קיימות ומחזור.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - כפרי נוער ובתי ספר.
- עלות משוערת - כ-3,000 ₪ למתחם
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - הנהלה, צוות אחזקה, מעצב/ת פנים וצוות המדריכים/ המורים.
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - מעורבות גבוה מאוד.

שם הקהילה - הדסה נעורים

"אתנחנו" - הפינה שלנו

מטרות התוכנית-

- א. חיזוק תחושת השייכות של החניכים לקהילה.
- ב. מזעור מאפיינים מוסדיים בקהילה.
- ג. יצירת חיבור ותחושת חמימות בין החניכים.

תקציר התוכנית:

המועדון יהווה חדר המשדר חמימות ומזמין מאוד. על הרצפה יהיה פרקט קירותיו של החדר "ידברו" ויתנו מקום לביטוי עצמי, לוח אקטואליה ועוד. בחדר יהיו פינות ישיבה, משחקי קופסא, שולחנות משחק, מחזיקה ועוד. החדר יאפשר תחושה של בית בתוך המוסד הבית ספרי, יאפשר לתלמיד הפוגה מלמידה, מבית הספר וכן חיבור לקהילה, תחושת שייכות. החדר יופעל ע"י מורה תורן/בנות ש"ל/ש"ש במהלך ההפסקות וכן החל מהשעה אחת וחצי עבור תלמידי כיתות שסיימו את יום הלימודים. כמו כן תוכל כל כיתה להשתמש בחדר פעם בחודש בלבד על חשבון שיעור חינוך יחד עם מחנך הכיתה.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - כל קהלי היעד
- עלות משוערת - תלוייה ברמת ההשקעה והתוצאה שבחורים.
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - אנשי מקצוע שונים, ספקים.
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - רצוי שכמה שיותר מהצוות ומהתלמידים יהיו שותפים בתכנון החדר ובהפעלתו. אחראי/ת מערכת על שיבוץ כיתות אחת לחודש בחדר.

שם הקהילה - מח"ט אשדוד

תלמידים מצלמים מזווית אחרת

מטרות התוכנית:

- א. חיזוק השייכות, קהילתיות וגאווה יחידה.
- ב. שמירה וכבוד למרחב הקהילתי.
- ג. היפתחות אל זוויות מבט נוספות.

תקציר התוכנית:

תחרות הצילום נוצרה מתוך הנחה שלחניכים שיקשטו את החדרים שלהם בתמונות שהם עצמם יצרו, יהיה קל יותר לשמור על סביבת החיים שלהם ולכבד אותה. הרצון לאפשר לחניכים לקחת חלק פעיל ויצירתי בעיצוב סביבת החיים שלהם והגברת תחושת השייכות היו ראשית הרעיון, אבל תהליך הצילום ובחירת זוויות הצילום יצרו גם הזדמנויות למבטים חדשים, מגוונים ושונים על הכפר דרך העיניים המצלמות.

ציינו את החניכים במצלמה שאיתה טיילו בכפר ובסביבה הקרובה וצילמו באופן חופשי מקומות ופינות שאהבו וגילו בהם עניין. הבטחנו לפתח עבורם את התמונות שצילמו כדי שיוכלו לתלות אותן בחדר והם, מצידם, הבטיחו להיות יצירתיים... ההתלהבות ושיתוף הפעולה היו מעל ומעבר לצפוי ואת סיום הפרויקט חתמה תערוכה צבעונית ומרגשת שהוצגה ביום ההורים בקהילת החינוך וחשפה את כלל החניכים, המשפחות והצוות לתוצאות המרהיבות והמרגשות.

תרומת התוכנית לחניכים ולצוות:

1. הרחבת ההזדמנויות לדו שיח לא שגרתי בין צוות וחניכים, סביב תהליך הצילום.
2. מתן חיזוקים לחניכים מהוריהם ומחברי צוות.
3. חיזוק תחושת הקהילתיות וגאווה היחידה.
4. יצירת אפקט מתמשך על ידי תליית התמונות בחדרים ובמרחבים הציבוריים ושימוש בתמונות כמתנות לאורחי קהילת החינוך.

ציטוטים ואמירות של חניכים ו/או מחנכים ביחס לתוכנית:

- אנשי צוות: "מתברר שיש לחניכים שלנו כשרון חבוי".
- תלמיד שלא רצה לצלם בזמן התחרות, בסיום הפרויקט אמר: "אני מצטער שלא צילמתי".
- נגמרה התחרות, אך עדיין יש פניות מהחניכים "אפשר את המצלמה? ראיתי משהו יפה..."
- "תהיה שוב תחרות צילום?"

אתגרים עיקריים בהפעלת התוכנית

- גיוס החניכים להשתתפות בתחרות, בדגש על גיוס חניכי י"ב שעמדים בקרוב.

טיפים למחנך בשטח

- אמונה ברעיון ובחשיבותו נותנת מוטיבציה וכוחות להפעלתו.
- שיתוף שוטף של חניכים בשלבי התחרות, כולל הנכחת ופרסום התחרות לכל אורכה ברחבי קהילת החינוך.
- לעודד, להתלהב ולהלהיב את הסובבים.

שמיים

"האלוהות נמצאת בהליכה אל האחר" (בהשראת עמנואל לוינס)

השמים של קהילת החינוך מתבססים על ערכים מרכזיים מוסכמים ואוניברסאליים, המקיפים פשר, קדושה, ערכים, אידיאל וחזון.

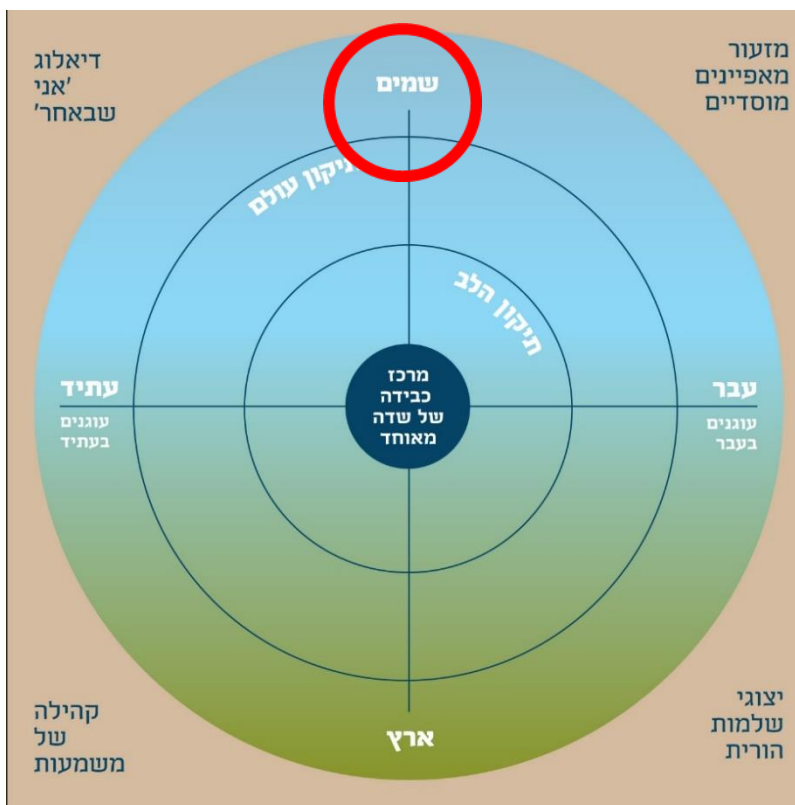
תרגול ואימון החניכים והחניכות בהתמודדות עם דילמות יומיומיות מתוך אמונה ביכולתם/ן לקבל הכרעות ערכיות ולגבש 'אני מאמין' אישי.

קיום שיח חינוכי על פי מודל הקמ"ח בשלושת הרבדים הקיימים בכל קבוצה ובכל אדם:

קדושה: שיח ערכי מהותי לאדם המחפש משמעות ומודע לכך.

מוסר: שיח מוסרי: מה ששנוא עליך לא תעשה לחברך.

חוק: שיח בסיסי לאדם הפוחד מעונש.

עקרונות הליכה של "שמיים":

1. תוכניות דגל המבטאות ערכי יסוד ומלכדות סביבן את קהילת החינוך.
2. חיזוק הזהות: מעגל השנה והערכים המאפיינים את החגים והמועדים.
3. קידום החניכים בדרגות השיפוט המוסרי: תרגול מתמיד של דילמות והכרעות

מסע לאח"י

מרכיבי תפיסת דרך כפר הבאים לידי ביטוי בתוכנית

שמיים, עוגנים בעתיד, תיקון עולם

מטרות התוכנית:

- א. מסע מסכם 4 שנות התחנכות בכפר (נערך בשכבת י"ב).
- ב. מסע חיפוש אחר ה"שמיים שלי", מתוך התבוננות על השמיים של דמויות ואירועים בחברה הישראלית.
- ג. פתיחת אופק חשיבה והעמקה למגוון אפשרויות פעולה והתמסרות ('לקיחת אחריות') בכל מימדי הרוחב והעומק של עם ישראל.
- ד. מסע שפותח פתח ל'שנים שאחרי'.

תיאור התוכנית:

מסע בן 5 ימים ברחבי הארץ, בו יפגשו התלמידים דמויות, אתרים ואירועים בהם אנשים לקחו אחריות והובילו תהליך משמעותי למען עם ישראל. המסע מחולק ל 5 ימים כאשר כל יום מאופיין בנושא יומי, וכל הדמויות והאתרים ינועו סביב הנושא היומי. בסיום של כל יום, יפגשו התלמידים ל'מעגל רגש וסיכום' - בו יעלו חוויות, התבוננויות, שאלות ואמירות מהמפגש עם הדמויות והאתרים. בנוסף, כל תלמיד יקבל יומן ייחודי שהופק במיוחד עבור המסע, בו יעלה על הכתב את מחשבותיו והגיגיו במהלך המסע כולו.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - כפרי נוער בעיקר, אך גם בתי ספר אפשרי
- עלות משוערת - כ40,000 ₪
- שותפים - יש צורך בתאום מול דמויות משמעותיות בחברה הישראלית(כל קהילה לפי השמיים שלה)
- כדאי עקביות בסעיף הזה. זה נראה ש"שמות של גורמים..". זה ההסבר למה שממלא את הסעיף. לא חייב להישאר בעריכה הסופית. לפעמים מופיע לפעמים לא.
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית מעורבות רבה של אנשי הצוות, בעיקר צוות י"ב

אתגרים עיקריים בהפעלת התוכנית:

דורש מאמץ ותכנון רבים, דורש תקציב שלא מן המניין, דורש תאומים רבים, דורש גיוס של צוות וחניכים. צוות י"ב מגוייס כבר מתחילת השנה. שיריון תאריך בתחילת השנה.

שם הקהילה - זוהרים

עם - אדם

מטרות התוכנית:

- א. הכרות בין מחנכים ערבים ויהודים והובלת מיזמים משותפים
- ב. קבלת האחר על מגוון דעותיו
- ג. חיבור בין בני נוער מקצוות הקשת של החברה האזרחית

תקציר התוכנית:

"עם אדם" - תוכנית חינוכית ניסויית של 'דרך כפר' שמטרתה להציע מענה בלתי שגרתי לאתגר: להיות "עם אדם" - להיות עם של נבראים בצלם. התוכנית באה להציע מודל יצירתי של שיתוף פעולה חוצה מגזרים. בפיילוט זה משתתפים מחנכים ובני נוער מכפר הנוער הדתי בכפר חסידים יחד עם בני נוער מבית הספר הערבי מח"ט בעכו.

התוכנית מתחילה במפגש מקדים של צוותי החינוך מבתי הספר השונים ללימוד משותף והיכרות ובניה של מפגשי החניכים. לאחר בניה מפורטת של התוכנית, נפגשים החניכים משתי קהילות החינוך ללימוד משותף ומעמיק במקורות בערבית ובעברית לדוג' לימוד על כתבי הרמב"ם. החשיפה ההדדית, הלימוד בצוותא ושאר הפעילויות המשותפות לשני צדדי המשוואה, המוגדרים כ"נוער קצה", נועדו לחזק את תחושת הערך והזהות העצמית של כל קבוצה, בהתאם למורשת ותרבות המוצא שלה.

חלק משמעותי של התוכנית מתרחש במרכז הרפואי ע"ש הרמב"ם, שהוא מעוז מובהק של דו קיום. בית החולים מהווה סביבה, המזמנת צורך אמיתי לפעול ברגישות מתוך קשב לצרכי "האחר", ללא הבדל מוצא, דת או גזע.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - בתי ספר וכפרי נוער ממגוון האוכלוסיות בארץ
- עלות משוערת - זמן וכיבוד
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - בית חולים רמב"ם וקהילת חינוך ממגזר יהודי וערבי.
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - מעורבות גבוהה - מפגש מקדים בין צוותי הקהילות, הכנת החניכים למפגשים וליוויים במהלך המפגשים.
- שם הקהילה - מח"ט עכו

מדברים שח מט

מטרות התוכנית:

משחק השחמט משלב את צורת הלמידה הגבוהה ביותר. זוהי הסיבה שיש לו השפעה כל כך דרמטית על פיתוח יכולות החשיבה של התלמידים. ובעזרתו ניתן להשיג מספר מטרות:

- א.** התמודדות מתמשכת עם בעיות חדשות וחיפוש אחר פתרון.
- ב.** להשתמש ביכולות קוגניטיביות רבות כדי להשיג הצלחה כמו: היגיון, דמיון, חשיבה יצירתית, סבלנות, ריכוז.
- ג.** ההתמודדות על לוח השח מט מאפשרת תכנון צעדים קדימה והשיח החינוכי סביב המדברים שחמט מקשר את תהליכי התכנון לחיים האמיתיים של התלמיד בהתמודדות עם אתגרים, חשיבה יצירתית ותכנון עתידי

תקציר התוכנית:

התוכנית פועלת בשני מישורים, האחד בכיתות האם כשיעור במערכת הלימוד החל מכיתה ט' ועד יב' כאשר בתחילה לומדים התלמידים את מושגי השח מט וחוקי המשחק, ככל שהמיומנות המשחק של התלמיד עולה כך גם השיח והרמה עולה. המישור השני הינו רב שכבתי בתחרויות בית ספריות, עירוניות ומחוזיות המספקים תחושת הצלחה ומסוגלות לתלמידים. במקביל מפוזרים לוחות שח-מט בקהילת החינוך בפורמטים שונים (לוחות קבועים על שולחנות, לוח ענק בחצר, לוחות עץ ניידים ועוד) בהם יכולים התלמידים והצוות לשחק במהלך ההפסקה כדי לשפר את יכולותיהם וליצור אלטרנטיבה להתנהגויות לא מקובלות. כמו כן גם קירות קהילת החינוך מדברים במושגים מעולם השח מט.

במהלך השנים בהן הפרויקט פעל התלמידים זכו בתחרויות עירוניות ומחוזיות מה שהעלה את תחושת גאווה היחידה האישית, הבית ספרית וסימן אותנו כקהילה מובילה בתחום! התלמידים יודעים ומשתפים פעולה בתהליכי תיקון סביב הפרות משמעת בשימוש מושגים מעולם השח מט.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

-קהל יעד- מתאים לכל גיל

- עלות משוערת – מתחיל בעלויות קטנות של רכישת כמות מספקת של לוחות וכלי משחק, ותלוי בהתפתחות עם הזמן – עיצוב חצר / השתתפות הטורנירים מקומיים וארציים ועוד.

דרוש גם מוביל שידע ואוהב שחמט, ומוכן גם ללמד, וגם לשחק "בין השיעורים" על מנת לקדם תרבות של שחמט בקהילה.

שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - סטס - מורה לאנגלית, שמר ושחמטאי... חלק אינטגרלי מצוות בית הספר. נראה לי שבשמות הכוונה לשמות גורמים לא שמות פרטיים. לציין שהשומר ומורה מקצועי מעורב בתוכנית זה מדליק! אבל כדאי לתקן פה אם שמר זה שומר.

מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית

על מנת שיתקיים דיאלוג משמעותי על הצוות להיות חלק מהתוכנית ולדבר בעצמו שח מט. רצוי שגם הצוות עצמו יתנסה משחק - וילמד אותו יחד עם התלמידים.

אחר:

שותפות מחוץ לקהילת החינוך ברמה העירונית, מחזית ואף ארצית. לתת לילדים את האפשרות לחנוך חדשים בשח מט דבר אשר מעצים מאוד את התלמידים. לייצר הוקרה בטורנירים על ניצחון ועל שיפור והתקדמות. השח מט חייב להיות זמין במקומות רבים בשטח בקהילת החינוך. צריך מישהו שאוהב את השח מט ומתמסר לפרויקט מכל הלב.

שם הקהילה - אורט מרום עכו

בית מדרש חניכים

מטרות התוכנית:

- א. חיזוק הדימוי העצמי
- ב. חיבור לזהות החינוכית של כפר הנוער הדתי
- ג. ייצוגיות כלפי גורמי חוץ
- ד. גיבוש קבוצת איכות הלומדת את עצמה וסביבתה.

תקציר התוכנית:

בית המדרש בכפר הנוער הדתי הוא בית מדרש ייחודי: קבוצת החניכים המתכנסת בו בערבים מקיימת שיח שבסיסו בעולם הספרים היהודי, אך הוא נטוע עמוק בחיי היומיום של החניכים. הלמידה המשותפת בחברותא והעיסוק בטקסטים מפסיקים להיות נחלתם של למדני הישיבות והופכים לרשות הכלל. כך הופכים החניכים לשותפים שווים ובעלי ערך בקבוצה למדנית שעוסקת בסוגיות רוחניות ושגרתיות השזורות זו בזו.

דגש רב מושם על בחירה בתוכנית – לא חובה, אך עם מחויבות לעבודה לאורך השנה

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - פתות לכל חברי הקהילה נוער מכיתה י' ומבוגרים
- עלות משוערת - הדפסת חומרי לימוד
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית – שותפים אמיתיים בתהליך, מעלים סוגיות ומסייעים בהרחבת עולם הידע באופן בלתי פורמאלי.

שם הקהילה - כפר חסידים

תכניות חינוך מעגלי התיקון

תיקון הלב

”אדם מתקן עולם מתקן אדם”

בתווך שבין הקבלה והצבת הגבולות, מתחולל לב לבו של התהליך החינוכי — תהליך תיקון הלב על שני רבדיו:

1. תיקון רציף:

- זיהוי חוזקות ותיווכן.
- יצירת הזדמנויות לחוויות הצלחה: ערכיות, חברתיות ולימודיות.
- תיווך של חוויות ההצלחה והשלכה אל התמודדויות עתידיות.

2. תיקון לאחר קלקול - "בעיות משמעת"

- הבנה כי הפרת הסדר היא "קריאה לעזרה" והזדמנות חינוכית.
- זיהוי והפנמה של הערכים שניזוקו בחוק שהופר.
- תגובות חינוכיות המקדמות התנהגות ערכית.

עקרונות הליבה של "תיקון הלב":

- חוויות הצלחה: ריבוי הזדמנויות לחוויות הצלחה חברתיות, ערכיות ולימודיות.
- חוסן רגשי: העצמת החניך על-ידי תוכניות מקדמות, קבוצות והדרכות אישיות.
- תהליכי תיקון: יצירת שיח מקדם והזדמנויות לאחר הפרות סדר ומצבי משבר.

סדנא מוזיקלית יוצרת

מרכיבי תפיסת דרך כפר הבאים לידי ביטוי בתוכנית

מרכיב מרכזי – תיקון הלב

מרכיבים נוספים – שמיים, עוגנים בעתיד

מטרות התוכנית:

א. יצירת חווית הצלחה אצל תלמידים שמתקשים במסגרת הפורמלית

ב. הקניית כלי נוסף לחיים- כתיבה. מיומנות של עמידה על במה,

עמידה בפני קהל, חיזוק תחושת הערך העצמי.

ג. בחינת ערכים פנימיים של התלמידים וחיזוק יכולותיהם הערכיות

תיאור התוכנית:

תכנית בת 15 מפגשים של כשעתיים עבור קבוצה של 15 תלמידים אשר תורכב מתלמידי כיתות י"א. התלמידים ילמדו, יתרגלו, יכתבו, ישירו יקבלו ליווי צמוד ואימון אישי בכדי למצוא את דרכם כאומן יוצר. העבודה בקבוצה תאפשר לכל משתתף למצוא את עצמו בתוך תהליכים של דינאמיקה קבוצתית ולהפיק את המקסימום מתוך התהליך אותו עוברת הקבוצה יחד וכן מהתהליך אותו הוא עובר עם עצמו. בסיום המפגשים יקליטו התלמידים שיר וכן יצלמו קליפ אשר ילווה את השיר. יתכן ובמהלך הסדנא ישולבו מפגשים עם אומנים אורחים.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד- לשכבת יא, אפשרי בין י-יב

- עלות משוערת- 22,000

- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית- יועצת מלווה

אתגרים עיקריים בהפעלת התוכנית:

- מעורבות הצוות בעבודה עם גורמים חיצוניים

- הבאת העשייה בתוכנית לביטוי בתוך קהילת החינוך

דגשים וטיפים להפעלת התוכנית: איש מחיקה רלוונטי בעל יכולות בהבנה

טיפולית- ערכית

שם הקהילה- עמל אשדוד

להקה בית ספרית

מטרות התוכנית-

א. הזדמנות ליצירת חוויות הצלחה

ב. פיתוח כישורי חיים

ג. יצירת קשר לעבר דרך הכלי המוזיקלי

תקציר התוכנית:

להקות נווה הדסה מבוססות על 3 להקות, להקת זמר, להקת מחול ולהקת תופים. כ- 50 חניכים משתתפים בפעילות. התוכנית נותנת במה לחניכים שחוויות ההצלחה שלהם לא רבות. בעזרת התוכנית החניכים מגיעים לקדמת הבמה ומפגינים כישורים רבים. הקהל שמריע בסוף ההופעה גורם לחניכים תחושת הצלחה, העלאת הביטחון העצמי ותחושת מסוגלות.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

קהל יעד - כל תלמיד/ה עם עניין בתחום וכישורים בסיסיים

עלות משוערת - הגברה, תאורה, חדר, ציוד מוזיקלי

מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - בעיקר בפיידבק על העשייה שהיא מרכזית בקהילת החינוך.

טיפים:

- גיוס צוות מקצועי שיודע ורוצה לעבוד עם בני נוער במצבי סיכון.
- גיוס צוות חברתי שיעזור לצוות המקצועי: אם בית, ש"ש, חיילים וכו'..
- הצבת יעדים רבים כבר בתחילת השנה, כאשר יש יעדים כולם מתכווננים ועסוקים מאוד.
- הרבה סבלנות, צוות רחב שעוטף את החניכים, מקצועית וחברתית, ואמונה שהלהקות בסופו של יום הם קרש קפיצה לחניכים.
- מנהל להקה שמתכלל את העשייה - מציאת דמות משמעותית

שם הקהילה - נווה הדסה

המסלול שלך

מטרות התוכנית:

- א. מתן הזדמנות לשיח פתוח בקרב קבוצה "ייחודית" במרחב הבית ספרי
- ב. חשיפת הנערות למודלים שונים ומגוונים של יופי/ נשיות ועוד.
- ג. מציאת הכוחות/ ייחודיות של כל נערה במרחב החיים הכללי.

תקציר התוכנית:

תוכנית בת 7 מפגשים אשר תחשוף קבוצה של 15 נערות לתכנים שונים שקשורים בבריאות הגוף, שמירה על הגוף, דימוי גוף יציבה נכונה בניית ביטחון עצמי ומציאת המסלול האישי לך.

הסדנא מועברת בניצוחן של מעיין קרת (דוגמנית שהתמודדה עם אנורקסיה) ויועצת בית הספר. דרך הסיפור האישי של מעיין תינתן לנערות אפשרות לשוחח במרחב מוגן על סוגיות שונות הקשורות לדימוי גוף, נשיות, מיניות ומה שביניהן.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - נערות בשכבות הבוגרות (יא/ יב)

- עלות משוערת 7000 ש"ח

- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - חשובה מאוד מעורבות אקטיבית של יועצת בהרכבת הקבוצה, בשמירה על הסטינג כמרחב בטוח ובהעברת התכנים בפועל.

שם הקהילה - עמל אשדוד

ידיים טובות

מטרות התוכנית-

- א. יצירת חווית הצלחה לחניכים שמתקשים בתחום העיוני.
- ב. יצירת ערוץ נוסף לביטוי כישורים של תלמידים.
- ג. שיתוף החניכים בשמירת ופיתוח סביבת בית הספר.
- ד. שיתוף משפחות התלמידים בתוצרים השימושיים.

תקציר התוכנית:

בבית הספר הוקמה סדנת עבודה בעץ ובחומרים ותחומים נוספים. הסדנה מונחת על ידי אב הבית של בית הספר. המפגשים נערכים אחרי שעות הלימודים. המפגשים כוללים צד תיאורטי בו נכללות הדרכות בתחומים כדוגמת בניה, נגרות, תיקונים ואחזקה, גינון, חשמל ואינסטלציה וצד מעשי בו מתנהל "פס ייצור" – תכנון ובנייה של מוצרי נגרות שחלקם נבנים לטובת שימוש בבית הספר וחלקם לטובת בתי משפחות החניכים.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד- כלל תלמידי בית הספר, מתאים לכפר נוער אך לא רק.
- עלות משוערת- תלוי חומרים וניתן להשיג הרבה מהם ממפעלים ותרומות.
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית- פנים בית ספרי
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית- עזרה בגיוס תלמידים; שמירת התמדה לאורך השנה

טיפים:

- יש הרבה חומרים שניתן להשיג בחינם ולעשות מהם דברים נהדרים (דוג' שאריות עץ מנגריות).
- יצירת נוכחות יציבה ורישום נוכחות.
- הקפדה על כללי בטיחות ומוגנות.
- יצירת אוירה של אחריות כלפי הסביבה הבית ספרית ובכלל.
- הנכחת העשייה במרחב הבית ספרי ובשעות הלימודים.

שם הקהילה- ברנקו וייס חדרה

רכיבת אופניים טיפולית

מטרות התוכנית:

- א. העלאת הדימוי העצמי של החניכים באמצעות יצירת חוויות הצלחה
- ב. יצירת מרחב רגיעה ואגירת כוחות מחוץ ללו"ז של הקהילה
- ג. למידת מישוב עצמי ונתינת ביקורת בונה שמתפתחים ממנה

תקציר התוכנית:

אחת לשבוע נפגשת קבוצת חניכים לרכיבת אופני שטח בסביבה הקרובה, ואחת לתקופה יוצאת לרכיבה באזור לא מוכר. הפעילות מועברת ע"י מדריך רכיבה מקצועי שהוא גם פסיכו-תרפיסט. ההחלטה ליצור קבוצה של רכיבת אופניים נבעה מתוך הבנה שהרכיבה תאפשר השתייכות לקבוצה בעלת מאפיינים ייחודיים וחיוביים, תפתח כישורים כדוגמת נטילת אחריות, עמידה בלוחות זמנים וערבות הדדית, ותסייע לחניכי הקבוצה בפיתוח מיומנויות להתמודדות עם תסכול ועם קשיים מנטאליים ופיסיים, ותעודד ריסון התנהגויות אימפולסיביות וויסות כעסים.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

קהל יעד - כלל התלמידים

עלות משוערת - ציוד, מדריך והסעות לרכיבה הרחוקה.

שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - מציאת מדריך טיפולי

מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - מחנך מלווה

טיפים:

להעניק חשיבות גדולה לבניית הקבוצה בתחילת השנה. לשתף את מדריך החוג בתהליך, לערוך שיחות היכרות עם משתתפים פוטנציאליים ולבנות חזה אישי וקבוצתי.

ליצור תהליך שנתי רצוף עם מספר רב של רכיבות ארוכות, בנות כמה שעות/ יום שלם.

לייצר מנגנון של תמריצים חיוביים לחניכים שישמר את התמדתם במפגשים, לדוגמה הענקת ביגוד ואביזרי רכיבה מקצועיים לציון שלבים בתוכנית.

להקצות חדר קבוע שישמש מועדון לשעות של הפעילות ומקום בו יאוכסנו האופניים ותתקיים בו סדנת תיקונים.

להצמיד איש צוות של הכפר שיהיה בפעילות באופן קבוע כחלק מהקבוצה.

סיירת טיולים

מטרות התוכנית:

1. חיבור לארץ ולמדינה: מי שמכיר את הארץ דרך הרגליים מתחבר אליה. הדבר יתבצע הן ע"י הטיולים עצמם והן ע"י ביקור באתרי מורשת קרב ומפגש עם סיפורי גבורה ודמויות מופת.
2. חיזוק תחושת המסוגלות והמשמעות: לינה בתנאי שטח, בישול בשטח, טיולים מעצימים (למיטיבי לכת) – מי שמצליח להתמודד איתם חווה הצלחות המקרינות על אישיותו. נותן לתלמידים תחושת מסוגלות ומשמעות.
3. חיזוק תחושת השייכות: סיירת טיולים – קבוצת איכות. השתייכות לקבוצה מקנה תחושה של גאווה.

תקציר התוכנית:

תכנית "סיירת טיולים" מבקשת לחשוף את התלמידים להכרת ארץ ישראל, התמודדות עם יציאה לשטח וחוויות של עצמאות והצלחה באמצעות טיולים לאורכה ולרוחבה של הארץ.

התכנית מייצרת הזדמנויות חינוכיות ערכיות של אחווה, עזרה הדדית, התמודדות עם מצבים מאתגרים המפתחים כישורי חיים לחברי הקבוצה.

שלבים להקמת התכנית:

- א. שיווק התכנית: כחודש לפני הטיול הראשון יצאנו במסע שיווק בבית הספר שכלל: לוחות קיר, כינוס כלל התלמידים למפגש חשיפה לתכנית בליווי צוות המורים.
- ב. הקמת הקבוצה: לאחר שהתגבשה קבוצה של 12 תלמידים נעשו פגישות אישיות וקבוצתיות לקראת הטיול הראשון, הוגדרו הציפיות, הנהלים והכללים בקבוצה.
- ג. מהלך הטיולים: הקבוצה יצאה לטיולים במקומות שונים בארץ אחת לחודשיים. לקראת כל טיול התבצע הכנה שכללה מפגש ובו הסבר על מקום הטיול, סוג הטיול, חלוקת אחריות (קניית האוכל, ארגון הציוד ואחריות במהלך הטיול).

אחריות התלמידים:

- ✓ התלמידים חוו מסלולים שונים, התנסו בבישול, בלינת שטח, בהתמצאות בשטח ובניווטים.
- ✓ התלמידים היו אחראים על קניות, בישולים, ארגון, בניית מאהלים בשטח ועוד.

✓ כל טיול הסתיים בשיח מעגלי לעיבוד החוויות.

עלות משוערת

אוכל

הסעות לנקודת הפתיחה של הטיולים.

ציוד טיולים (אוהלים, סיר פוייקה) וצ'ופרים.

טיפים למארגנים:

1. שותפות התלמידים בארגון הטיול תרמה לגיבוש הקבוצה, לפיתוח האחריות ולהעלאת המוטיבציה.
2. הצלחת התכנית, גיבוש הקבוצה שנוצרה והפרסום סביבה יצרו תחושת "גאוות יחידה" בקהילת החינוך ורצון של תלמידים נוספים להשתתף בה.
3. חשוב לשתף את חברי הקבוצה במצבים מורכבים לאורך הטיול כדוגמת בעיות משמעת, בעיות ארגוניות, קשיים פיזיים של חברי הקבוצה ועוד.
4. ניתן להעצים את תחושת השייכות והגאווה של התלמידים וליצור שיח קהילתי סביב הסיירת ע"י כתיבת שלטים לחזרה מהטיול וצ'ופרים קטנים שחברי הצוות הכינו לתלמידים.

שם הקהילה - ברנקו וייס חדרה

תיקון עולם

"אדם מתקן עולם מתקן אדם"

תיקון עולם מבטא מחויבות לאורח חיים של נתינה ותודעת אחריות לסביבה. הנתינה האקטיבית והמאמץ של היחיד לחרוג מעולמו שלו ולהיטיב עם אחרים, חיוניים לצמיחתו של אדם שלם.

על המחנכים לייצר הזדמנויות שבהן החניך עובר **מתודעה של שורד לתודעה של מנהיג**: השורד הוא אדם שלוקח על מנת להתקיים, בעוד המנהיג נותן ומקבל על מנת להתקיים ולקיים.

הרחבת הידע והאופקים של המתבגרים לצד חוויות מעשיות של משמעות באמצעות הנתינה לאחר יאפשרו שבירה של מעגל המצוקה במישור החברה הישראלית ושבירתה של תקרת הזכוכית במישור האישי.

עקרונות הליבה של "תיקון עולם":

- **נתינה, מחויבות ואחריות:** חינוך לתחושת אחריות, למעורבות ולנתינה ברמת הפרט ובקבוצות.
- **תודעה קהילתית של "תיקון עולם":** "קהילה של משמעות" שמחויבת לאכפתיות ולהעצמת הטוב בסביבתה הקרובה ובמעגלים מתרחבים.
- **"לטעת את העולם באדם":** הרחבת אופקים, נטיעת סקרנות וידע בדרך החוצה חברות ויבשות.

סיירת סח"י

מטרות התוכנית-

- א. קידום נורמות של נתינה, עזרה וערבות הדדית בקהילת החינוך
- ב. העצמת נוער במצבי סיכון לפעילות של נתינה ועשייה חברתית
- ג. מיתוג קהילת החינוך כמגדלור ערכי בסביבה הקרובה ולחברה בכלל

תקציר התוכנית:

סח"י - סיירת חסד ייחודית - שואפת לקדם נורמות של נתינה, עזרה וערבות הדדית בחברה הישראלית בכלל, ובקרב אוכלוסיות מוחלשות ונוער במצבי סיכון בפרט. התכנית מסייעת בהעצמת נוער במצבי סיכון והפיכתם לאזרחים אכפתיים ואחראים.

סח"י מפעילה עשרות קבוצות ברחבי הארץ שבמסגרתן פועלים מאות בני ובנות נוער בגילאי 13-18 על בסיס שבועי ולאורך כל השנה. בני ובנות הנוער עוסקים במתן מזון בסתר למאות משפחות נזקקות המקבלות סיוע על בסיס שבועי, יוזמים פעילויות נתינה שונות ומובילים את הוצאתן לפועל, כשהבולטים מהם משתתפים בקורס פיתוח מנהיגות ייחודי. בנוסף, בני הנוער עוברים פעילויות חינוכיות שבועיות להטמעת ערכים של כבוד, נתינה ותרומה לקהילה. הפעילות של סיירת סח"י מותנית בשיתוף פעולה עם עמותת נ.כ.ח אשר מפעילה את התכנית בקהילת החינוך.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - התאמה לכפר נוער ובית ספר

- עלות משוערת - הפעלת התכנית כרוכה בעלות כספית (הדרכה, חולצות ועוד) של כ- 4,000 ₪ בחודש.

- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - סיירת סח"י

<http://www.sahi-israel.org/#/activity/present>

- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - סיירת סח"י מפעילה את התכנית בקהילת החינוך, ולכן, אין מעורבות גדולה של קהילת החינוך בארגון התכנית. אבל, כדי שהתוכנית תצליח יש צורך שצוות קהילת החינוך ידבר את השפה והערכים.

שם הקהילה - קדמה

"סע לשלום" - תחנת האכלה לחיילים

מטרות התוכנית:

- א. פיתוח תודעה של אחריות, מחויבות ונתינה לזולת
- ב. עוגנים בעתיד - כישורי חיים, רכישת יסודות הקונדיטוריה ואחריות על פרויקט מתמשך

תקציר התוכנית:

תלמידי קורס קונדיטוריה מכינים מאפים ועוגות. פעם בחודש, ביום ראשון בתחילת כל חודש לועזי הם יוצאים לפנות בוקר לתחנה המרכזית בבית שאן ומקימים תחנת "סע לשלום" לחיילי וחיילות בית שאן והסביבה. בתחנה מחלקים לחיילות ולחיילים ממעשה ידיהם יחד עם בקבוקי מים, שתיה חמה וברכה לדרך.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - כל השכבות. מתאים בבית ספר ובכפר נוער. אפשר לקיים את הפרויקט גם ללא קורס קבוע.
- עלות משוערת - חומרים, כלים וציוד קבוע להכנת המוצרים ולהקמת העמדה
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - ניתן לקיים את הפרויקט בשיתוף בתי ספר נוספים או ארגונים נוספים למען החיילים באזור.
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - התוכנית בהובלת מורה לקונדיטוריה וניתן לקיים אותה באחריות מתחלפת של מורים וכיתות (כל פעם כיתה אחרת).

שם הקהילה - מח"ט טכנולוגי בית שאן

התנדבות בבית אקשטיין

מטרות התוכנית-

- א. התנדבות ומעורבות בקהילה מתוך תפיסת תיקון עולם
- ב. העלאת מודעות בקרב החניכים לאנשים עם מוגבלויות
- ג. חיזוק תחושת סולידריות, מעורבות, נתינה ומסוגלות.

תקציר התוכנית:

20 מהחניכים קיימו לאורך השנה מספר פעילויות ספורטיביות משותפות עם דיירי מעון כרמל, מתבגרים ובוגרים עם פיגור והפרעות התנהגות. תהליך ההכנה כלל סדרת מפגשים עם רכזת הספורט של ארגון אקי"ם והחניכים היו פעילים בתכנון וארגון הפעילויות. המפגשים התקיימו בקהילת החינוך, במעון כרמל ובזיכרון יעקב. מפגש הסיום היה מרגש עבור החניכים שנקשרו מאוד לדיירי המעון.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

קהל יעד - שכבה ט' אבל מתאים גם לשכבות הבוגרות יותר.

עלות משוערת - הסעות

שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - אקי"ם ומעון כרמל

מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - מחנכי הכיתות יצאו עם החניכים

נקודות נוספות:

- פעילות שבמהלכה מתרחש תהליך התבגרות מואץ דרך התנסות בשחרור ממבוכה הכרוכה במפגש עם אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים.
- התנסות בשותפות, ארגון ותכנון המפגשים.
- הזדמנות לצוות לגלות בחניכים צדדים חדשים, אשר פחות באים לידי ביטוי ביומיום בקהילת החינוך.

טיפים:

- יש חשיבות להכנה מוקדמת של החניכים למפגש עם הדיירים.
- חשוב לחבר בין אופי ההתנדבות לאופי של הקבוצה והמדריך. (הקב' והמדריך הם בעלי אופי ספורטיבי והחיבור לאגף הספורט של אקים תרם להצלחה).
- התוכנית תעבוד רק בתנאי שאיש הצוות מתחבר אליה ורואה עצמו מחויב להעביר לחניכים את המשמעות ולרתום אותם לעשייה.
- ישנה חשיבות רבה לעיבוד המפגש עם החניכים, כולל תחושות ורעיונות לשיפור.

שם הקהילה - אלוני יצחק

שיפוץ גן

מטרות התוכנית:

- א. להעלות את הדימוי של החניכים בעיני עצמם ובעיני הסביבה.
- ב. להעלות את הדימוי של ביה"ס מנקודת מבט פנימית (של חניכים וצוות) וחיצונית (של תושבי העיר).
- ג. לעודד מעורבות, יזמה והובלה, על פני מירמור, פסיביות ורטינה.
- ד. לספק לחניכים מרחב להתנסות במעשה משמעותי, מגדיל ומצמיח.

תקציר התוכנית:

קהילת החינוך אימצה גן ציבורי מזנח בחדרה, באזור בו גרים חלק מהחניכים. צוותי חניכים בחרו את הגן ותכננו את סוג העבודות שיבוצעו בו. במשך חודש, בתמיכתה של עיריית חדרה, שינה הגן את מראהו בעזרת עבודות גיזום, צביעה, שתילה, ציורי קיר ועוד, שהובילו חניכי קהילת החינוך והשתתפו בהן גם תושבי האזור וילדיהם. עם תום העבודות נחגגה פתיחתו המחודשת של הגן בהפנינג ציבורי, במהלכו הופיעו חניכי ביה"ס בנגינה ושירה, הפעילו דוכנים והקרינו סרטים שתיארו את תהליך העבודה בגן שמיצב את החניכים כמנהיגים של ממש בחייהם ובחיי הקהילה ואפשר להם להוציא לאור יכולות, כוחות וכישרונות שלא באים לידי ביטוי בשגרת קהילת החינוך.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

קהל יעד - כלל התלמידים.

עלות משוערת - ניתן להשיג ציוד מהעירייה, חשוב להשקיע בסרבלי עבודה, כובעים כלים מקצועיים שיתרמו לגיבוש, שייכות ומקצועיות.

שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - הקהילה המקומית, העירייה (מחלקת גינון)

מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית: איש צוות שרתום לעניין, חברי צוות שמפרגנים ומצטרפים לעבודות כשיכולים.

טיפים:

- להתחיל את שיתוף הפעולה עם העירייה מספיק זמן מראש (לדוגמה: לבחור גן ציבורי כמה חודשים מראש כדי שיהיה זמן לקבל אישורים ולהתקין בו השקיה).
- לגייס צוות חניכים ולבחור איתם את הגן, ולתכנן איתם מה רוצים לעשות.
- לפרסם מודעות המזמינות את התושבים כמה ימים לפני הפנינג הפתיחה

- להכניס לרשימת השותפים כמה שיותר גורמים (עירייה, מחלקת גינון, ביה"ס, אגף חינוך) – כדי לקבל מכולם את הסיוע, ולזכור להודות להם.

היערכות לוגיסטית והכנות:

פירוט לוגיסטי של הפעילויות שכלולות בתוכנית:

- תזכור עירייה ווידוא תמיכה.
- פרסום ראשוני לפרויקט ולנחיצות צוות מוביל.
- כינוס צוות מוביל, הגדרת מטרות ובדיקת גנים.
- בחירת גן בשיתוף עירייה.
- פרסום בתוך קהילת החינוך.
- איסוף ציוד וכלים.
- גיבוש צוות עבודה ואופן הפעולה.
- עבודה ותיעוד און-ליין (כולל עדכון תמונות בכל שלב).
- גיבוש צוות הפקת הפנינג, הפקת תוכנית, יצירת מסמך עבודה הכולל משימות וחומרים.
- הזמנת אורחים להפנינג הפתיחה.
- פרסום ההפנינג בתוך קהילת החינוך והדגשת חשיבות ההשתתפות בו.
- פרסום חיצוני להפנינג באיזור השיפוץ.
- הפעלת ההפנינג.
- פרסום הפנינג ושיפוץ בלוח קהילת החינוך.
- הכנת תמונות תודה לשותפים לאירוע.
- הכנת פוסטר לקהילת החינוך.

שם הקהילה- ברנקו וייס חדרה

"גם זו לה' טובה"

מטרות התוכנית:

- א.** יצירת מרחב חיובי ומוגן במהלך החופש בחופי הכינרת עבור צעירים וצעירות.
- ב.** הזדמנות ליצירת שיח ולימוד עמוק וחשוב בין צעירים במסגרות של כפרי נוער וכדומה לבין בוגרי המסגרות.
- ג.** קירוב לבבות - הקמת מרחב המכיל ומקבל את כולם ללא שיפוטיות וביקורתיות.
- ד.** מענה לצרכים פיזיים של צעירים הנמצאים מחוץ למסגרת לימודית/ביתית.
- ה.** פעילות תיקון של בוגרי הקהילה.

תקציר התוכנית :

בוגרי הכפר יזמו את הפעילות במטרה לקרב לבבות ולהוות עוגן מכיל ומקבל בימי החופש הגדול. בוגרי הקהילה הקימו במהלך החופש הגדול זולה בחוף בכנרת הפתוח לצעירים השוהים בחוף או מטיילים באזור במטרה להוות עבורם מקום מכיל ואוהב, ללא ביקורת או שיפוטיות. בזולה מציעים לצעירים תנאי שהות משודרגים (חשמל, פינות ישיבה, אוכל וכו') ובעיקר לב פתוח ואוהב, מקום לשיחה ומעט שפיות ויציבות.

הקמת הקבוצה - צוות הקהילה הגה את הרעיון והעלה אותו בפני הבוגרים אשר שמחו לקחת אותו בשתי ידיים. **הקמת הזולה** - צוות הקהילה סיפק לבוגרים את הציוד הנדרש להקמת הזולה (גנרטור, חשמל, מקרר, שולחנות כיסאות, פינות זולה, צילייה גדולה, שתיה חמה וקרה ועוד).

בוגרי הקהילה החליטו להקים את הזולה בחוף לבנון שבכנרת והפעילו אותה במהלך כל ימי החופש הגדול כולל שבתות. אנשי צוות מהקהילה עשו תורנויות ונכחו בזולה בכל אחד מהימים כדי לתת עזרה וגיבוי ולהוות דמויות בוגרות נוספות. **הפעילות בזולה** - צעירות וצעירים רבים ששהו בחוף הים או טיילו באזור הגיעו לזולה ושם יכלו להנות ממגוון דברים - אוכל ושתיה חמה וקרה, אפשרות לבשל ארוחה, ישיבה עם חברים, שיח עם הבוגרים, לימוד משותף, שיעורים, ניגונים ושירה, יד מחבקת ואוהבת, אוזן קשבת, מקום פתוח ואוהב ועוד.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - מתאים לכפרי נוער, מיועד למסיימים ולבוגרים.

- עלות משוערת - לא ידוע.

- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - הזולה היא של הבוגרים ובהובלתם עם זאת הצוות מלווה את הבוגרים בתכנון, בכתיבת תקנון, תומך לוגיסטית ונוכח בשטח לפי תורנות.

שם הקהילה - "כפר הנוער זוהרים".

שולחן ערוך

מטרות התוכנית:

- א. פיתוח תודעה אישית של מחויבות ואחריות
- ב. לקיחת אחריות פעילה על הנתינה
- ג. יצירת חווית נתינה – משותפת וחיזוק הקהילתיות וגאווה היחידה

תקציר התוכנית:

בכל ערב שבת, מקבל כל אחד מהשולחנות בחדר האוכל חמגשית המיועדת לאיסוף מזון על ידי הסועדים לטובת בית תמחוי בטירה. בסה"כ נאספות בכל ארוחת שבת כ-40 חמגשיות, אך העניין הוא לא הכמות אלא האיכות – עצם העובדה שלחניכים מתפתחת תודעה שיש להם מספיק כדי שיוכלו להפריש ממנו לאחרים, ועצם העשייה האקטיבית שנעשית ביחד, כל שבוע. את חלוקת החמגשיות, שנעשית על ידי חניכים תורנים שזה תפקידם, מלווה הסבר לגבי חשיבותה של העשייה הזו. האוכל נארז ונאסף לשולחן מרכזי ובמוצאי שבת לוקחים אותו איש צוות ומספר חניכים לבית התמחוי בטירה. האחריות להבאת האוכל לבית התמחוי מתחלקת בין כל הקבוצות ואנשי הצוות, בתורנות.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - כפר נוער – כל משתתפי ארוחת השבת.
 - עלות משוערת - אין הכנה של אוכל עודף – הנתינה היא מתוך הכמות המוכנה – תמיד יש שם עודפים, רק שהפעם הם מופרשים מראש. יש עלות של החמגשיות – ושל השינוע.
 - שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - לאתר את בתי התמחוי הרלוונטיים בסביבת כפר הנוער
 - מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית
- פיתוח תודעה שמה שיש לך תמיד יכול להתחלק בין אנשים נוספים ותמיד יש מישהו נוסף שיוכל ליהנות.

עוד מקום מובנה (חלק מסדר היום הכפרי) שמאפשר שיח ערכי ברמה אחרת עם חניכים.

אתגרים עיקריים

- איך משמרים את העשייה הזו כלא מובנת מאליה. פתרונות שמצאנו: קיום תורנות בחדר האוכל בין החניכים שמחלקים ואוספים את החמגשיות, לבקש מהחניכים לכתוב מראש פתקים שיצורפו למנות.
- איך להפוך עשייה כזו למשהו גדול יותר? פתרונות: אולי לקיים בעוד ארוחות, להוסיף עוד מזון עודף שנאסף בחדר האוכל וכו'.

טיפים למחנך בשטח

- תכנית שפשוט יחסית להעתיק לרמת הקבוצה. כדאי לקבוע תורנות בין החניכים ולהחליט עם הקבוצה על ארוחות רלוונטיות ואיך מתבצע האיסוף והפיזור.

שם הקהילה - ימין אורד

סיירת ירוקה

מטרות התוכנית:

- א. פיתוח אחריות סביבתית
- ב. קידום נושאים אקולוגיים בכפר
- ג. פיתוח יכולות הנהגה של החניכים
- ד. הנכחה בכפר של נושא האקולוגיה

תקציר התוכנית:

קהילת החינוך שלנו ממוקמת בקרבה רבה לבתי הזיקוק ופועל באזור הסובל מזיהום אוויר. קרבה זו הובילה אותנו לבחור פרויקטים סביבתיים בתחום תיקון עולם, כחלק מההחלטה להרים דגל אקולוגי ולחזק את מודעות החניכים ליכולת שלהם להשפיע על עיצוב עתידו של העולם בו הם חיים.

הסיירת הירוקה נפגשת פעם בשבוע עם רכזת תיקון עולם של קהילת החינוך, יוזמת רעיונות לפרויקטים חדשים כמו מעבר של קהילת החינוך לשימוש בקומפוסט, מקדמת פרויקטים קיימים כדוגמת פיתוח השימוש באיסוף מי גשם ודואגת להנכחת הנושא בחיי קהילת החינוך ובלוח המודעות.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - קבוצת ילדים נבחרת - עם מאפייני סיירת - גאוות יחידה ומוטיבציה גבוה לנושא
- עלות משוערת - תלוי בסוגי הפרוייקטים שמרימים - לרוב אין עלות מאוד גבוהה.
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - ארגוני סביבה מקומיים וארציים (אל"ס, מגמה ירוקה וכו')
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית
- פיתוח קבוצת שייכות חיובית ומשמעותית סביב נושא ערכי חשוב.
- לקיחת אחריות על דברים הנעשים בקהילת החינוך.

- העלאת מודעות של צוות וילדים לנושא איכות הסביבה.
- פעילות החניכים מפתחת מודעות ופעולות למען הסביבה גם בקרב המשפחות בקהילת החינוך.
- בהפנינג סוכות שנעשה למשתתפים מכל הארץ החניכים העבירו סדנת אקולוגיה למשפחות.

טיפים למחנך בשטח

- יצירת גאוות יחידה לחניכי הסיירת, על ידי קיום טקס השקה, הוצאת חולצות סיירת וכו'.
- פרסום תמידי בלוח מודעות כולל תמונות.
- הנכחה של התחום בקהילת החינוך – חשיפה בפני הצוות ובכינוסי קבוצות.
- להקפיד לקיים תהליך בחירת חניכים ולשים דגש על חניכים שמראים שילוב של יכולת ורצון.
- ליצור קבוצה שמורכבת משתי שכבות גיל לפחות.
- למצב את הסיירת בקהילת החינוך בעזרת בניית פעילויות שהיא תעביר לקבוצות האחרות.
- בניית תוכנית פעילות שנתית.

שם הקהילה - כפר חסידים

תכניות חינוך

פאות השדה

קהילה של משמעות

האדם אינו אי מבודד בעולם, אלא מממש את אנושיותו דרך אחרים ולצידם, בעזרה לאחרים ובהיעזרות בהם. הקהילה היא המסגרת שהאדם פועל בתוכה, והיא שמעניקה פשר לפעולתו. בחיים קהילתיים הזיקות בין חברי הקהילה מוחשיות, והן מוטבעות בחותם של כנות ואנושיות. מימוש עצמי של כל אחד ואחת מחברי הקהילה מותנה בזיקות הללו ובתחושת השייכות והביטחון שהן משרות. החינוך אינו מתרחש בבועה. חינוך תובע קודם כול קשר בין בני האדם, משמע את קיומה של קהילה. בדרך אל מטרת העל - הצמחת חניכים לכדי "ראשי משפחה מתפקדים התורמים לקהילתם" - על קהילת החינוך לאפשר לחניכים הזדמנויות לחוות קהילה: טקסים, חגיגות משותפות, מנהגים מקומיים, שפה משותפת, מקומות התכנסות וייעוד משותף. "קהילה של משמעות" היא קהילה שמניפה דגלים ערכיים, שכלל חברי הקהילה מתלכדים סביבם ופועלים להנפתם. הקהילה היא בבחינת שלם הגדול מסך חלקיו, בעלת חזון ואמונה באשר ליכולתה להשפיע במעגלים מתרחבים על החברה הישראלית.

עקרונות הליבה של "קהילה של משמעות":

- פיתוח **שייכות** וגאווה יחידה על ידי שותפות ומעורבות חניכים בבניית הקהילה.
- הקהילה כמסגרת חברתית מקדמת שכל החברים בה **עוזרים ונעזרים**, מקבלים ומשפיעים.
- **הקהילה כמגדלור**: חברי הקהילה מניפים "דגל ערכי" ומכוונים לעשייה מעבר לגבולות הקהילה.

משחקיות בדרך כפר

מרכיבי תפיסת דרך כפר הבאים לידי ביטוי בתוכנית

- א. **קהילה של משמעות** תהליך חינוכי משמעותי ועמוק מתרחש בבית בחיק המשפחה ובקהילה. המפגש בין מחנך ותלמיד לא יתרחש רק בשיעור הפורמאלי, אלא גם ב"זמן החופשי" כביכול של המחנך. התלמיד יפגוש את המחנך שלו כאדם, ותהיה לו אפשרות לנצח אותו, להפסיד לו במשחק, להיעזר, לעזור ולהיות איתו במערכת יחסית שוויונית. בנוסף, התכנית תחזק את השייכות וגאווה היחידה הקהילתית.
- ב. כחלק מיצירת "**עוגנים בעתיד**" המשחקיות בדרך כפר מפתחות מיומנויות וכישורי חיים שונים בקרב התלמידים. המתבגרים ילמדו להתמודד עם חוויות של הפסד וניצחון, ויסות רגשי, שיתוף פעולה קבוצתי, יפתחו יכולת לביטוי בקבוצה, ולשיח רגשי.
- ג. **יא"ש** כחלק מהתכנית יתקיים טורניר בקהילה. התלמיד המנצח יזכה בטקס מיוחד במעמד ההורים.

מטרות התוכנית-

- יצירת הזדמנויות לאינטראקציה בלתי פורמאלית בין מחנכים לתלמידים.
- יצירת דינמיקה חיובית בין התלמידים לבין עצמם.
- חיזוק תחושת השייכות לקהילה.

תיאור התוכנית:

המחנכים יזמינו את התלמידים לשחק בזמן ההפסקות בימים קבועים, הם ילמדו את התלמידים משחקים שונים, וייקחו חלק פעיל במשחק. במהלך השנה יתקיימו מספר תחרויות בית ספריות, כדי לייצר חוויות קהילתיות משותפות בביה"ס, ולחזק את תחושת השייכות. התלמיד המנצח יזכה בארוחת בוקר משפחתית עם הוריו, וכך ביה"ס מעצים את התלמיד בעיני הוריו.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - מתאים לכל הגילאים ולכל המסגרות
- עלות משוערת: 4000 ש"ח

אתגרים עיקריים בהפעלת התוכנית:

- המשחקיות מתקיימת על הזמן הפנוי של המחנך (אם כי לא חובה)
- מפגש של מחנכים עם חניכים בזמן לא פורמאלי עלול לעורר תכנים רבים ומורכבים

דגשים וטיפים להפעלת התוכנית:

- רכישת מגוון רחב של משחקים שיתנו מקום למיומנויות שונות ורחבות בתחום הרגשי והקוגניטיבי.
- מומלץ לקיים טורניר ולהעניק מתנה משותפת לילד ולהוריו (ארוחה במסעדה/תלוש לרכישת ספר או משחק).

שם הקהילה - טמרה, מח"ט עכו

ימין אור

מרכיבי תפיסת דרך כפר הבאים לידי ביטוי בתוכנית-

- קהילה של משמעות

מרכיבים נוספים -

- תיקון עולם
- עוגנים בעבר

מטרות התוכנית:

- א. היכרות עם קהילת המוצא של חניכי הכפר.
- ב. חיבור אנשי הצוות לשכונה ולמרחבים שהחניכים מגיעים מהם.
- ג. שיתוף פעולה בין אנשי הצוות בקהילת החינוך למבוגרים המשמעותיים במשפחה ובשכונה.

תיאור התוכנית:

- תכנית שחוזרת כל שנה והשיא שלה מתרחש במהלך חג חנוכה. כחודשיים לפני חנוכה בוחרים אנשי הצוות והחניכים יעד (שכונה, מרכז קהילתי, עיר) בו רוצים לבקר ולהכיר מקרוב ולעומק. היעד ייבחר לפי מקום מגורים של החניכים. לאחר בחירת היעד, בוחרים פרויקט התנדבותי שאנשי הצוות והחניכים יתנדבו בו (כמו שיפוץ מועדון, גינה וכו').
- בחנוכה מקיימים יום חשיפה לאנשי הצוות של קהילת החינוך בשכונה במהלכה פוגשים אנשי חינוך, תושבים בשכונה, פעילים, נציגים של העירייה ועוד. מקיימים מעגלי שיח משותפים יחד עם ההורים, החניכים, הבוגרים ואנשים מהשכונה.
- היום נבנה יחד עם קהילת החינוך של השכונה אליה הולכים בשיתוף כל המחלקות- עו"ס, עירייה, חינוך ועוד.
- מומלץ לשתף את בוגרי הקהילה אשר חיים בשכונה זו ואף לתת להם להוביל חלק מהסיוור.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד** - מתאים לבי"ס וכפר נוער. דורש התגייסות של חניכים וצוות במיזם השיפוץ ונכונות לצאת לסיוור בחנוכה מהבוקר עד הערב.
- עלות משוערת** - תלוי בהיקף השיפוץ ותפעול היום עצמו (כיבוד, הסעה וכו'). בין 3,000 ל-5,000.

שותפים -

- איתי מזרחי- מנהל פיתוח תוכן, יוסי ג'רבי- קב"ס ורכז חוגים, צוות אחזקה, רכזים, מדריכים, עמית - מנהל פנימיה ושמולי- מנהל הכפר.
- הגורמים מטעם השכונה/העירייה משתנים בהתאם ליעד. אך חייבים לאתר מישהו חזק ומלא מוטיבציה ביעד שבו מבקרים.
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית** - 4-6 אנשי צוות מגוייסים מאוד כחודשיים לפני השיא. במהלך היום כל הצוות פעיל.

אתגרים עיקריים בהפעלת התוכנית:

- חיבור לקהילות השונות- חשוב לאתר את איש הקשר הנכון שיוכל ליצור חיבורים טובים לקידום הפרוייקט.
- חיבור הצוות החינוכי לחשיבות הכרת מארג החיים של החניך מחוץ לביה"ס/הכפר.
- יום חופש – דורש הערכות ופירגון בעורף המשפחתי..

דגשים וטיפים להפעלת התוכנית:

- ✓ התכנית מאפשרת הכרה טובה של המרחב הכללי של הילד.
- ✓ מאפשר הסתכלות על החניך מזוויות רחבות ושונות.
- ✓ מכלול החיים השלם של החניך- הבית, השכונה, מבוגרים משמעותיים נוספים שמקיפים אותו.
- ✓ להוות חלק ממארג החיים של החניך.

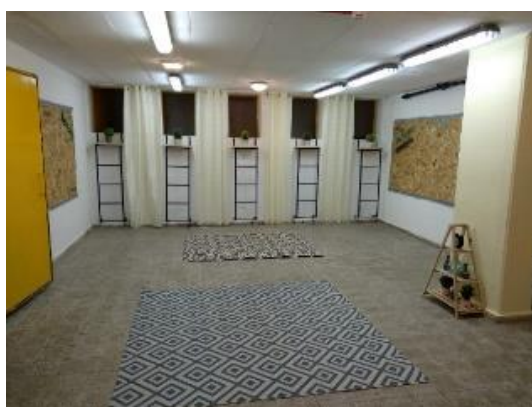
שם הקהילה- ימין אורד

לפני:

אחרי:

מדריכים צעירים

מטרות התוכנית:

- א. העצמת חניכים תוך הקניית מיומנויות עבודה וחוויות הצלחה.
- ב. הרחבה והעמקה של מודעות ואחריות המשתתפים כלפי הסביבה.
- ג. מעבר ממצב של מקבל לנותן.

תקציר התוכנית:

בקהילת החינוך עלה צורך בעזרה מדמויות בוגרות בניהול סדר היום של חניכי שכבות ט'-י', כך נוצרה הזדמנות ליצירת נבחרת של 10 חניכי י"ב שהחלה לשמש כצוות צעיר של הקבוצות למשך חודשיים, לאחר מפגשי הכנה וסדנאות (כולל סדנת שטח). בעקבות הצלחת התוכנית, נבחנת אפשרות לשילוב הדרכה של קבוצות מנהיגות צעירה בהזדמנויות נוספות ושכבות נוספות.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - שכבת י"ב בפנימיה
- עלות משוערת - מפגשי הכנה וסדנאות שטח - תלוי כמה מעבירים ומי.
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - חברה להעברת סדנאות שטח.
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - צוות הפנימיה מאוד מעורב.

טיפים:

- הנכחת התוכנית בבית הספר כדי לתפוס מקום מול שכבת ט'-י'
- לא לפחד מלחשוף קשיים והתמודדויות שיש לך במהלך היומיום בפני החניכים – דברים שרואים מכאן לא רואים משם...
- לאפשר להשתתף באמת בניהול העצמי של הקבוצה, וכמה שפחות לייצר גבול בין "אנחנו" ו"הם".

עיתון כפר/ בית ספר

מטרות התוכנית:

- א. במה להעצמת חניכים (כקבוצות וכיחידים).
- ב. במה להעצמת תחושת הקהילתיות
- ג. יצירה והנכחה של שיח ערכי וסוגיות ערכיות לאומיות
- ד. חיבור לאקטואליה
- ה. חיבור ללוח השנה היהודי/ישראלי

תקציר התוכנית:

עיתון כפר/ בית ספר הינו אמצעי תקשורת מודפס המחולק לחניכי הכפר וצוות הכפר בתדירות משתנה על-פי החלטה. העיתון הינו כלי משמעותי ליצירת תחושת קהילה לא מוסדית. העיתון יכול להוות גם כלי חינוכי (עקיף), אשר מחנך לערכים ומטמיע את רוח הקהילה בתודעת הקורא.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

קהל יעד: קהל היעד המרכזי – חניכי הכפר וצוות הכפר.
קהלים לתפוצה רחבה יותר – בוגרים, הורים, מערכת החינוך, קהילה סמוכה וכו'.

מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית:

העיתון מהווה קרקע לשיתוף של חניכים ביצירתו ולמידת ערכים כמו כתיבה/קריאה ביקורתית, עיתונאות, תקשורת וכו'. יחד עם זאת, אין להשאיר לחניכים את ההחלטה הבלעדית על התכנים והצורה, שכן העיתון הינו כלי חינוכי (אמנם לא פורמלי, אך לא פחות משמעותי) להעברת מסרים, ולכן חשוב שישאר גם בידי המחנכים.

עלות משוערת- הדפסת העיתון, משתנה.

תכנית מנטוריות

מטרות התוכנית:

- א.** מפגש עם דמויות חדשות שאינן מוכרות לי מהבית או מהקשרים השגרתיים בקהילת החינוך.
- ב.** תהליך התפתחותי של מעבר ממצב תודעתי של הישרדות למצב תודעתי של מנהיגות.
- ג.** יצירת קשר אישי משמעותי, והבניית הקשר עם הנשים, כמבוגרות משמעותיות.
- ד.** המנטוריות חושפות אותן ומשוחחות איתן על נושאים שונים כמו: זכויות האזרח, זכויות נשים, אומנות ככלי לביטוי עצמי, אקטואליה, חיי משפחה, קריירה ועוד.
- ה.** העצמה פרטנית של הבנות ובניית חוסן אישי להתמודדות דרך מתן מידע וידע.

תקציר התוכנית :

נשים ממועצה אזורית חוף הכרמל מלוות וחונכות חניכות בכפר, ומהוות דמות בוגרת ומשמעותית, המלווה את הבנות, בתהליך בקהילת החינוך, ובתהליכים האישיים העוברים על הבנות. התוכנית באה לקדם את ההווה הנשית, העוצמה הנשית והתכנים הייחודיים לבנות, על ידי יצירת מעגלי שייכות ושיח, כדי לתת מענה הולם וראוי להתפתחות, לתחומי העניין, ולנושאים נשיים; כמו גם לחיזוק החניכות בבניית הזהות שלהן בכלל והזהות המגדרית בפרט, תוך הזדמנות להתלבטות וחשיבה מחדש והעשרת הבנות בתחומי עניין הרלוונטיים להתפתחותן.

מהלך התכנית- מפגש היכרות ראשוני של כלל הצוות החינוכי והטיפול בקהילה עם קבוצת הנשים המתנדבות, בניית מערך ציפיות וסטינג למפגשים המשותפים. לאחר מפגש הכנה, יתקיים מפגש של הנערות עם הנשים בו יערכו משחקי היכרות שונים. ולאחר מכן, תתקבל החלטה על שידוכים בין הנערות לנשים.

הנשים והנערות נפגשו לפגישות פרטניות אחת לשבועיים. המפגשים כוללים יציאות משותפות לבתי קפה, בילוי משותף, לעיתים ביקור בבית המנטורית, פגישה עם משפחתה ועוד. במפגשים יש אלמנטים של העשרה, ידע כללי, קירבה והעצמה נשית.

כמו כן, הנשים אף לוקחות חלק בפעילויות הכפריות. כל אחת בתחומה, מציעה לנו את שירותיה, בהעשרת הידע של הבנות. הנשים עוזרות לנו ומלוות אותנו – הצוות החינוכי והנערות במגוון תחומי הידע שלהן. כך נרקמת קהילת נשים שבה כל אחת מביאה את הכישרון והיכולת שלה לטובת הכלל.

מפגש עם דמויות חדשות שאינן מוכרות לי מהבית או מהקשרים השגרתיים בקהילת החינוך.

- ב.** תהליך התפתחותי של מעבר ממצב תודעתי של הישרדות למצב תודעתי של מנהיגות.
- ג.** יצירת קשר אישי משמעותי, והבניית הקשר עם הנשים, כך שיהוו מבוגר משמעותי עבורן.
- ד.** המנטוריות חושפות אותן ומשוחחות איתן על נושאים שונים כמו: זכויות האזרח, זכויות נשים, אומנות ככלי לביטוי עצמי, אקטואליה ועוד.
- ה.** עצמה פרטנית של הבנות ובניית חוסן אישי להתמודדות דרך מתן מידע וידע.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - תלמידות בכיתות יא-יב. מתאים מאוד לכפרי נוער אך אפשרי גם להתאים לבתי ספר.
- עלות משוערת - עלות מאוד נמוכה.
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - נשים המתגוררות באזור קהילת החינוך.
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - מעורבות לא גדולה, בעיקר בקרה וליווי מרחוק של המפגשים והתהליך של הנערות עם הנשים.
- שם הקהילה - כפר הנוער ימין אורד

ייצוג שלמות הורית

בראש ובראשונה על המחנכים להכיר בכך שלקשר של המתבגר עם הוריו אין תחליף. לצד זה עלינו לגבש תודעה של משלימי סמכות הורית ובכך להוות מבוגרים משמעותיים בחייהם של המתבגרים, מתוך הבנה כי לעולם לא נתיימר להחליף את ההורים. בדומה להורים שמתגלים אל ילדיהם במצבים וברבדים שונים, על המבוגר המשמעותי לאפשר לחניכים לפגוש אותו כאדם שלם בעל חוזקות, חולשות וסיפור חיים. הורות בעלת נוכחות יציבה מאפשרת לילד לגבש את זהותו ומשמשת לו כר צמיחה שממנו ישאב ביטחון בכוחותיו. הורות מיטבית מעניקה למתבגר, לחייו ולעולמו פשר וכיוון. ההורות מקפלת בתוכה אחריות לצרכים הקיומיים והרגשיים של הילד ומחויבות להקניית ערכים וכישורי חיים. על המחנכים להשקיע בחיזוק הקשר של החניך עם משפחתו ושל קהילת החינוך עם המשפחות. על המחנכים לחזק את השותפות בהעצמה הדדית, הן של ההורים בעיני החניך והן של החניך בעיני הוריו.

עקרונות הליבה של "ייצוג שלמות הורית":

- **מחנך תלת־ממד:** דמות אנושית יציבה, נוכחת, מקבלת ומציבה גבולות.
- **חיזוק הקשר בין ההורים למתבגרים** על ידי העצמת החניך בעיני ההורים והעצמת ההורים בעיני החניך.
- **חיזוק הקשר בין המחנכים להורים** על ידי העמקת ההכרות והרחבת השותפות.

ערב הורים תלמידים

מרכיבי תפיסת דרך כפר הבאים לידי ביטוי בתוכנית

- ייצוגי שלמות הורית
- תיקון הלב

מטרות התוכנית:

א. חיזוק השותפות בין בית הספר למשפחות התלמידים

ב. העצמת ההורה בעיני הילד והילד בעיני ההורה

ג. תיווך חוזקות והצלחות

תיאור התוכנית:

אחת לשנה מתקיים ערב הורים-תלמידים אליו מגיעים כל הצוות, משפחות התלמידים והתלמידים עצמם. מתוך תפיסה עקרונית, הערב מתקיים בסגנון של "אירוע" מכובד (מרכז בגין/ בחצר בי"ס שמאורגן ומעוצב כגן אירועים), על מנת להעביר מסר של כבוד להורים. הערב עצמו מורכב מתצוגת תוצרים של התלמידים בתערוכה ועל הבמה כאשר הדגש הוא ניראות ואקטיביות של מספר רב ככל הניתן של תלמידים.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד- כלל בי"ס, צוות, הורים ותלמידים

- עלות משוערת 10,000 ש"ח

- שותפים: מרכז מורשת בגין, מקומות עבודה של התלמידים, מדריכי חוגים ופרויקטים, נציגי הורים

- כלל הצוות שותף ביום הזה- בהבאת תוצרים מתחומי הלמידה השונים, בגיוס תלמידים להשתתפות בתפקידים שונים בערב עצמו, בתיווך להורים

- דוגמאות לנושאים שמקבלים במה ביום הזה: תעודות הצטיינות במגמות השונות, סרט על פעילות תיקון עולם/ חניכים מציגים תיקון עולם, תצוגת אופנה של מגמת איפור ועיצוב שיער, שי להורים שהכינו תלמידים בחוג 'סלטה' (בישול), דבר נציג הורים

- לעתים יש גם הופעה/ מרצה אורח

אתגרים עיקריים בהפעלת התוכנית:

- למצוא אפיקי שיתוף וביטוי לכמה שיותר חניכים
- תיווך העשייה בבי"ס והצלחות התלמידים בדרכים מעניינות ומגוונות עם כמה שיותר מקום לשיתוף ומעורבות תלמידים

דגשים וטיפים להפעלת התוכנית:

- לחשוב על 'סטינג' שמשדר כבוד להורים- אנחנו מכבדים אותכם ולכן מארגנים כזה ערב מושקע
- הטמעת מסורת זה דבר שדורש התמדה! בשנה הראשונה זה לא קל, אבל עם הזמן ההורים זוכרים את החוויה החיובית משנה קודמת וכבר מחכים לפעם הבאה
- החניכים שיודעים שיש להם חלק אקטיבי ביום הזה והם נראים בחזקותיהם ובהצלחותיהם- יתרגשו לקראת היום, ירצו לקחת חלק, וירצו שההורים שלהם יגיעו. כדאי להשקיע במחשבה על כל תלמיד ותלמיד

שם הקהילה- אורט בית הערבה

המורה שלך זה אני

מטרות התוכנית:

- א. לקרב בין החניכים לצוות, ע"י מתן במה להיכרות מעמיקה יותר מהרגילה בכיתות ודיאלוג אישי מורחב – מחנך תלת מימד.
- ב. חשיפה לאפשרויות בשירות צבאי, לימודים וכדומה באמצעות הלוח סכמה ציפייתית.

תקציר התוכנית:

לוח קיר קבוע בבית הספר באמצעותו יזכו התלמידים והצוות להכיר כל פעם איש צוות אחר, מזוויות שלא באות לביטוי בדרך כלל. זאת במטרה לקרב בין החניכים לצוות, ע"י מתן במה להיכרות מעמיקה יותר מהרגילה בכיתות ויצירת הזדמנות לשיח מגוון. את הלוח מכינים תלמידים על ידי ראיון עם איש הצוות, ועליו מוצגות תמונות שלו מתקופות שונות בחייו.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהלה יעד- מתאים לכפר, בית ספר, פנימייה. לכל השכבות.
- עלות משוערת – אין עלויות כמעט.
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית – כל פעם איש צוות אחר מקבל חשיפה והזדמנות לתקשורת עם חניכים המראיינים אותו ו/או הקוראים את הלוח ומייצרים שיח סביב תכניו.

שאלות ונושאים אופציונאליים ללוח:

- כחלק מהלוח לתלות תמונות מ- חתונה, ילדות, ינקות, צבא אשר עשויות לעורר עניין וסקרנות לשיחה.
- לשתף בדברים שלא יודעים על איש הצוות – מהעבר, מההווה, מחלומות לעתיד הזדמנות להכיר אנשי צוות מזוויות שביום יום החניכים פחות מכירים הריאיון שחניכים עורכים לאיש צוות הינו הזדמנות לקשר אישי ולפיתוח כישורי חיים
- דוגמאות לשאלות אפשריות: דברים שהייתי רוצה להיות; מקומות שהייתי רוצה לבקר; אישיות שהייתי רוצה לפגוש; מה משמח אותי; דבר אחד שאני מצטער/מתחרט עליו; מה המילה שהכי אוהב/ת

שם הקהילה – ברנקו וייס חדרה

ביקורי בית למניעת נשירה

מטרות התוכנית:

- א. הפחתת מספר התלמידים הנושרים מקהילת החינוך.
- ב. הענקת תחושת שייכות ומוגנות לתלמיד.
- ג. רתימת הורי התלמיד לתהליך.

רציונל התכנית:

בקהילות חינוך רבות ישנם מספר לא מבוטל של תלמידים המוגדרים כנושרים גלויים או סמויים. תכנית חינוך זו שפותחה בהצלחה במח"ט טמרה ע"ש אבן רושד, מציעה דרך להתמודד עם התופעה על ידי ביצוע מעקב נוכחות מעמיק ויומיומי והגעה לביקורי בית אצל תלמידים המחסירים מספר ימים ברצף. ביקור הבית רותם את הורי התלמיד לתהליך ונותן לתלמיד תחושת שייכות לקהילת החינוך ותחושה כי לצוות החינוכי אכפת ממנו ומעתידו.

תקציר התוכנית:

כל בוקר מתחיל בשיעור "בוקר טוב" של המחנך בכיתות ונמשך כרבע שעה. בשיעור זה מדבר המחנך עם הכיתה על אקטואליה או נושאים רלוונטיים אחרים ומבצע רישום של הנוכחים בכיתה. שיעור זה מאפשר תחילת יום רגועה בסביבה בטוחה וכן, מאפשר מפגש יומיומי של המחנך עם תלמידיו על הבוקר לצורך בדיקת נוכחות עקבית ומשקפת. לאחר "שעת בוקר טוב" מתקשר המחנך לכל התלמידים שזהו **החיסור הראשון** שלהם במטרה לבדוק האם מדובר באיחור או בחיסור. במידה ומדובר בחיסור מברר המחנך האם זהו חיסור מוצדק (מחלה, אירוע וכו') או שמא מדובר בחיסור המעיד על חוסר מוטיבציה. תלמיד המחסיר **יומיים ברציפות**, המחנך מתקשר להוריו ובודק מה סיבת החיסורים. **ביום השלישי ברציפות** בו התלמיד נעדר מהלימודים מתחיל נוהל ביקור בית. האחראי המרכזי לביקור הבית הינו המחנך של התלמיד אליו מצטרף רכז השכבה או היועץ. במקרים חריגים בהם יש צורך בהתערבות רצינית, חיסורים מרובים או תלמיד המראה התנהגות של מצבי סיכון, מצטרף מנהל/ת בית הספר לביקור הבית.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

קהל יעד - כלל התלמידים

עלות משוערת - נמוכה מאוד

שמות של גורמים מעורבים - קב"ס בית הספר

אחר - נדרש חיבור מרכזי של ההורים לתהליך ולביקור הבית כצעד לבניית אמון ותמיכה עבור התלמיד וחזרתו להיות חלק ממסגרת הלימודים.

שם הקהילה: מח"ט ע"ש אבן רושד, טמרה

שבת משפחות בכפר

מטרות התוכנית:

- א. חיזוק הקשר והעמקת ההיכרות והשותפות בין סביבת החינוך, החניך ומשפחתו.
- ב. העצמת מקום ההורים בעיני החניכים וחיזוק סמכותם כהורים משפיעים ומשמעותיים.
- ג. עידוד ההורים לקחת חלק משמעותי בעיצוב התהליך החינוכי של ילדם.

תקציר התוכנית:

במהלך השבת ההורים יחשפו לאורח החיים בכפר, יחוו שבת קהילתית, ויכירו מקרוב את התפיסה החינוכית והצוות המוביל אותה. יחד עם זאת, גם לצוות תהיה הזדמנות להעמיק את ההיכרות עם משפחתו של החניך, וללמוד ממנה.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

במהלך השבת ייערכו:

- פאנל להכרות עם אנשי צוות מרכזיים בכפר.
- פאנל עם בוגרי הכפר לצורך יצירת עוגנים בעתיד אצל המשפחות.
- קבוצות דיון שיהיו מורכבות מחניכים, אנשי צוות והורים.
- סעודות שבת כלל כפריות – כולל המשפחות.

טיפים למארגנים:

- חשוב להגדיר את השבת כ"שבת משפחות" ולא כ"שבת הורים".
- כדאי להכין פעילויות מתאימות גם לאחים הקטנים.
- הכנת החדרים למשפחות תיעשה בשיתוף החניכים.
- מומלץ לשתף צוות רחב ככל הניתן.

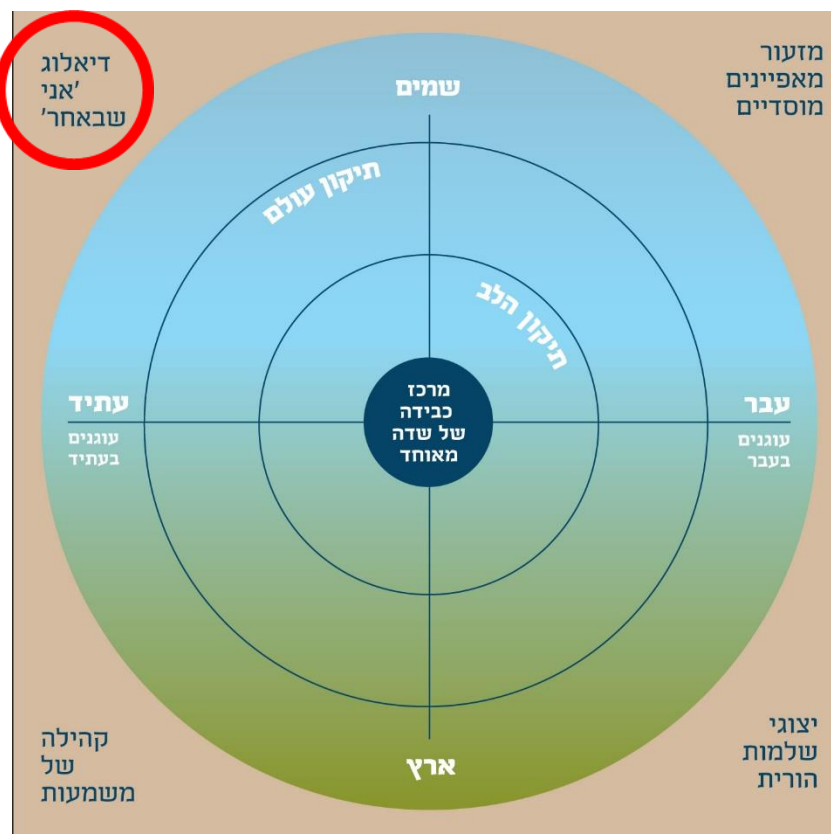
קהילה - ימין אורד

דיאלוג

קל ופשוט יותר להתנהל בעולם שאינו תובע מאמץ של דיאלוג, כי להבדיל מדיאלוג - הנהלים וההיצמדות למוכר אולי מבטיחים בהירות והצלחה מיידית.

ובכל זאת, מחנך שמבין את תפקידו כמייצג שלמות הורית, יראה ביכולת לפתוח בדיאלוג **זכות ולא כורח**. דיאלוג משמעותי בחיי המתבגר מעיד כי החינוך הוא פעילות מתמשכת. זו אינה רק פסגה שאנו שואפים להגיע אליה, אלא תהליך דינמי ומשתנה שהתרחשותו מתמדת, והוא יוצר את עצמו בכל רגע מחדש. במעשה החינוכי מתקיימת תמיד ההזדמנות למשא ומתן המושתת על אותו דיאלוג עמוק בלתי פוסק. גם כאשר חוויית החיים מקוטעת, הדיאלוג נותר איתן ונוכח בכל עוצמתו ומאפשר הזדמנויות לתיקון הלב וחתירה לחיים שיש בהם פשר וכיוון.

הדיאלוג אינו מתקיים רק בין המתבגר לבין דמויות משמעותיות, אלא בינו לבין הקהילה כולה. דיאלוג משמעותי יכול משחק תפקידים המאפשר לשני הצדדים לראות את האני שבאחר ויושתת על שקט, דיבור מדוד ומכוון והקשבה פעילה.

עקרונות הליבה של "דיאלוג":

- **"האני שבאחר"**: מחויבות להיכרות עם עולמו של בן השיח ללא טשטוש מקומו המשמעותי של המבוגר בשיחה.
- **דיאלוג מצמיח ומכבד**: על בסיס **שפה ערכית משותפת** בין כל חברי הקהילה.
- **שיחות אישיות**: כל חניך בקהילה יזכה לדיאלוג המושתת על כבוד הדדי בזמן שיוקדש לו לצד דיאלוג ספונטני במפגשים אקראיים.

מועדון ארוחת הבוקר

מרכיבי תפיסת דרך כפר הבאים לידי ביטוי בתוכנית

דיאלוג : התכנית שואפת לייצר שיח עמוק בין ההנהלה לבין כל אחד ואחת מתלמידי בית הספר במהלך השנה. המבוגר הופך משמעותי ונוכח ומאפשר לתלמידים לראות אותו ולהכיר אותו באופן אותנטי, תוך שמירה על הגבולות, ובמקביל שואף לייצר דיאלוג מצמיח ומכבד עם התלמידים. כמו כן התכנית דואגת לכך שכל חניך בקהילה יזכה לדיאלוג המושתת על כבוד הדדי בזמן שיוקדש לו, לצד דיאלוג ספונטאני במפגשים אקראיים.

מטרות התוכנית-

- כל התלמידים בבית הספר יזכו לקיים דיאלוג הדדי ומעצים עם ההנהלה.
- יצירת הזדמנויות לאינטראקציה בלתי פורמאלית בין ההנהלה לתלמידים.
- חיזוק תחושת השייכות לקהילה.

תיאור התוכנית:

אחת לשבוע יוזמנו שישה תלמידים לארוחת בוקר משותפת עם המנהלת. במהלך הארוחה תשתף המנהלת באופן אותנטי בדברים שמעסיקים אותה, תתייעץ לגבי החלטות הנהלה, סוגיות קהילתיות, תכיר את התלמידים באופן אישי, ושתשמע מהם את אשר על ליבם ביחס לבית הספר ובכלל.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד- מתאים לכל הגילאים ולכל המסגרות
- עלות משוערת: 8500 ₪ עבור 30 ארוחת בוקר

אתגרים עיקריים בהפעלת התוכנית:

- היערכות מוקדמת לקראת הכנת ארוחות הבוקר
- מפגש של מחנכים עם חניכים בזמן לא פורמאלי עלול לעורר תכנים רבים ומורכבים

דגשים וטיפים להפעלת התוכנית:

- להתחיל את המפגשים עם תלמידי שכבת י"ב
- להגיע כמחנך תלת ממד

שם הקהילה- טמרה, אומנויות ירושלים

ספסל התירוצים

מטרות התוכנית:

- א. החניכים והמחנכים יראו ב'ספסל התירוצים' מקום משמעותי בקהילה והזדמנות לדיאלוג.
- ג. החניך יברר עם עצמו מה עשוי לאפשר לו להיות יותר חזק מהתירוץ שלו.
- ב. תהליך קהילתי המחבר את החניכים והמחנכים לעשייה משותפת, התבוננות כנה ושיח.

תקציר התוכנית:

"ספסל התירוצים- תעביר את זה הלאה" הינו יחמה של משתתפי קורס "מובילי דרך". היחמה מוקדשת לזכרו של סמ"ר שטו טספו, לוחם בגדס"ר גולני ובוגר מכינת "אחד משלנו" שנהרג בתאונת דרכים בעת שירותו הצבאי בפברואר 2018.

במהלך הפרויקט מקימים בקהילה ספסל עליו כותבים החניכים ואנשי הצוות את "התירוצים" שלהם עליהם הם רוצים להתגבר ולהפוך את הספסל למקום של התבוננות עצמית, התקדמות ואומץ. הקמת הספסל מלווה במערך פעילות על המעבר מתירוץ לבחירה.

מומלץ לבנות את הספסל בשרשרת של עשייה משותפת. כל קהילה שמקימה ספסל בקהילתה תפעל לבנות ספסל נוסף יחד עם קהילה אחרת.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד- מתאים לכל קהלי היעד
 - עלות משוערת- עלות ערכה אחת מנגריית כפר הנוער "ימין אורד" היא 650 ₪. ניתן לייצר ספסל בדרכים אחרות ובעלות פחותה.
 - שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית- נגריית ימין אורד (אופציה)
 - מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית- כל התוכנית מבוססת על צוות בית הספר. באתר האינטרנט ניתן למצוא מערכי הדרכה שעוברים לחניכים על ידי המחנכים.
 - חפשו בגוגל: ספסל התירוצים 2018
- שם הקהילה- מובילי דרך תשע"ח

מרכז גישור

מטרות התוכנית:

- א. העצמת חניכים.
- ב. כלי לפתרון סכסוכים וצמצום האלימות (מילולית ופיזית).
- ג. מעבר ממצב של מקבל לנותן.

תקציר התוכנית:

מרכז הגישור בכפר הינו כלי לפתרון סכסוכים ומחלוקות באמצעות צד שלישי. חניכים שהוכשרו בקורס ממושך מצטרפים למרכז הגישור ותורמים משמעותית לחיי הכפר. מידי יום מהווים המגשרים הצעירים כתובת לפתרון סכסוכים עבור חניכי הכפר ואף עבור אנשי הצוות. כמו כן, המגשרים מטמיעים את השפה הגישורית בכפר כולו ואחראים על הנחלת תרבות של הדברות וצמצום האלימות. הצוות נהנה משותפות של החניכים בפתרון סכסוכים ומהאפשרות לשימוש בגישור ככלי נוסף העומד לרשותו.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

-קהל יעד- כלל תלמידי בית הספר, מתאים יותר לכפר נוער אך אפשרי גם בבתי

ספר

עלות משוערת- הוצאה לפעילויות וקורס גישור (3000 ₪)

שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית-

- אגף קהילה ומניעת פשיעה – מצילה.
 - חברת CMS מערכות ניהול קונפליקטים
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית
- 12 אנשי צוות מהכפר עברו קורס גישור בעצמם.

שם הקהילה- כפר הנוער אלוני יצחק

"מרכז הגישור שינה את חיינו. כך אנו, המגשרים הוותיקים, מרגישים. בעיות שלפני הקורס נראו כאסון, נראות כיום כשוליות וברות פתרון. אנו מרגישים כי צורת המחשבה שלנו השתנתה וגם ראיית העולם."

מזעור מאפיינים מוסדיים:

פאת השדה "מזעור מאפיינים מוסדיים" מייצג את המאמץ המודע והנחוש ליצור קהילה חיה שחורגת מההגדרה המצמצמת של מוסד; מיגור הניכור, האחידות הפונקציונאלית והבירוקרטיה שטמונה במוסד.

מוסדות בכלל, ומוסדות חינוך בפרט, מעדיפים שכל ההתרחשויות במוסד יהיו צפויות ותחת שליטה. מצב שבו זרימת החיים היא ספונטנית מאיים על יציבות המוסד ועל יכולתו לשרוד. אך נטייה מוסדית זו נוגדת צורך מובהק של בני נוער: לחוש את זרימת החיים, להיות חלק מקהילה חיה, שארגונה משקף את חיי חבריה ולא להיפך.

מכאן נגזר העיקרון המרכזי של בניית הסביבה הפיזית וההתנהלות היומיומית בקהילת החינוך: מזעור מאפיינים מוסדיים. הסביבה חייבת להיות, לפני הכל, מקום שמעורר הזדהות ומזמין תחושת שייכות. זוהי משימה קשה, שלא לומר פרדוקסאלית, שהרי כל קהילה חינוכית היא בסופו של דבר מוסד.

עקרונות הליבה של "מזעור מאפיינים מוסדיים":

1. עיצוב הסביבה הפיזית באופן שיבטא ביתיות ולא מוסדיות
2. קשרים בין-אישיים בין המבוגרים למתבגרים שמבטאים אנושיות, כבוד ושותפות.

ימי הולדת

מטרות התוכנית:

- א. חיזוק תחושת הנראות של כל תלמיד ומורה בבית הספר.
- ב. חיזוק תחושת השייכות והגיבוש הכיתתי.
- ג. הרחבת האינטראקציות וההיכרות בין התלמידים לבין עצמם ובינם לבין המורים.

תקציר התוכנית:

יום הולדת של כל אדם הוא אירוע אישי בעל חשיבות ומטען רגשי משתנה מאדם לאדם. באמצעות ציון וחגיגת ימי הולדת הן למורים והן לתלמידים אנו מעצימים את המסר שכולנו בני אדם ובכך יוצרים חיבור נוסף בין התלמידים לעצמם ובינם לבין המורים ומחזקים את תחושת השייכות לקהילת בית הספר. כמו כן חגיגת יום הולדת נותנת לכל אדם מקום של כבוד, מעניקה תחושת נראות של כל אדם בתוך הקהילה הבית ספרית ובכך מחזקת את ערכו העצמי.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- לשתף ולערב כמה שיותר אנשי צוות בציון ימי ההולדת החודשיים. ללא שיתוף הפעולה האקטיבי של
- הצוות וללא ההתלהבות שלהם יהיה קשה מאוד "לסחוף" את הנערים לחגיגה.
- לערוך רישום מדויק ומסודר של כל ימי ההולדת. **לשים לב לעדכן את הרשימות** במידה ונכנסים
- תלמידים או אנשי צוות חדשים לבית הספר במהלך השנה.
- לשים לב לתלמידים/ אנשי צוות שחוגגים את ימי ההולדת בתאריך העברי ולתת על כך את הדעת.
- להשקיע מחשבה ביצירת אווירה נעימה וחיובית ביום ציון ימי ההולדת (מוסיקה, קישוט, כיבוד וכו')
- להתייחס ברצינות רבה לשימוש בקופונים/ לחלוקה שלהם ולהנפקה שלהם. (הקופון הוא אישי, לא
- ניתן להחליף אותו או להמיר אותו, אובדן של הקופון מבטל את הזכות לשימוש בו.)
- להיות עקבי בתוכנית גם כאשר יש מעט ילדים שחוגגים באותו חודש או כאשר התגובה שלהם אינה-
- נלהבת להמשיך ולקיים זאת כל חודש.

שם הקהילה - עמל אשדוד

"החדר הביתי"

מטרות התוכנית:

- א.** העצמת תלמידים שנעדרו רבות מביה"ס; התלמידים ילמדו, ישלימו חומרי למידה ויצמצמו פערים לימודיים.
- ב.** יצירת שיח והזדמנות לתהליכי תיקון לאחר הפרות סדר ומצבי משבר.
- ג.** השלמת חומרי לימוד וצמצום פערים לימודיים בעזרת בוגרי ביה"ס תאפשר להם חווית הצלחה יחד עם קשר אישי ואופציה להיחשפות לתמונות עתיד רלוונטיות ומעוררות השראה
- ד.** תלמידים שמאחרים בבוקר לשיעור יוכלו להשתמש בחדר ללמידה על מנת שלא יפריעו לתלמידים ולמורה שהתחילו בזמן.

תקציר התוכנית:

בעשייה החינוכית מתקיימת תמיד הזדמנות למשא ומתן המושתת על דיאלוג עמוק שאינו פוסק. גם כאשר חווית החיים מקוטעת, הדיאלוג נותר איתן ונוכח בכל עוצמתו ומאפשר הזדמנויות לתיקון הלב. המחשבה על הקמת החדר עלתה מתוך רצון לאפשר לתלמיד בשעת סערת רגשות לשבת בחדר ברוגע, לשתות משהו חם ולשוחח עם איש מהצוות החינוכי, על מנת לתת הזדמנות לאחות את השברים ולאפשר הזדמנות לתיקון ע"י דיאלוג. בנוסף, עבור תלמידים על סף נשירה החווים ניתוק, מעניק החדר מענה להתחברות מחדש למסגרת הלימודית ולגיוס כוחות פנימיים למניעת הנשירה מביה"ס.

תוספות רלוונטיות לתוכנית:

- קהל יעד - כל השכבות מתאימות לתוכנית. מתאים לכפר נוער/ בית ספר
- עלות משוערת - לא ידוע.
- שמות של גורמים איתם עובדים בתוכנית - קידום נוער.
- מידת המעורבות של צוות בית הספר בתוכנית - החדר ישמש את כלל צוות בית הספר.
- אחר: שיתוף חניכים - תוגדר תורנות תלמידים מבעוד מועד לטווח של חודש - לוח אחריות. התלמידים יהיו שותפים בסידור החדר, שמירה על אוירה והציוד בחדר.

שם הקהילה - אורט אדיבי.